

MAGYAR POSTA

MEGJELENIK ÉVENKINT TIZ SZER SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
ELŐFIZETÉSI ÁR ÉVI 8 PENGŐ I. KER., KRISZTINA-KÖRUT 12. SZÁM
MŰSZAKI MELLÉKLETTEL 12 PENGŐ BUDAI POSTAPALOTA IV. EM. 424

TELEFON: 150-597. — MŰSZAKI ÜGYEKBEN 146-500.

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M. KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG MEGBIZÁSÁBÓL
A M. KIR. POSTA JOGASZ- ÉS MÉRNÖK TISZTVISELŐI ORSZAGOS EGYESÜLETNEK
SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁGA.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. FORSTER KÁROLY M. KIR. POSTAFŐIGAZGATÓ

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. KOVÁCS JÓZSEF
M. KIR. POSTAIGAZGATÓ

TÁRSSZERKESZTŐ:

RAKOSI GYÖRGY
M. KIR. POSTAFŐMÉRNÖK

A posta és az új vasúti üzletszabályzat.

Irta: dr. SÁNDORFY KAMILL,

a m. kir. igazságügyminisztérium törvényelőkészítő ügyosztályába
beosztott kir. kúriai bíró, egyetemi magántanár.

La poste et le nouveau Règlement des Chemins de fer.

Par M. le Dr. Kamill Sándorffy, Privatdocent, Juge de Cour suprême royale.

En connexion avec la nouvelle Convention internationale des Chemins de fer de Rome, entrant en vigueur le 1er octobre 1938, et le nouveau Règlement des Chemins de fer hongrois entrant en vigueur le même jour, l'auteur traite des questions concernant le rétrécissement des groupes d'objets exclus du transport ferroviaire et réservés au service postal. Il fait connaître, entre autres, les dispositions de la nouvelle Loi hongroise sur la poste, article de loi XXXV de 1936, soustrayant le transport des journaux et des périodiques au monopole postal.

Az 1928 : III. törvénycikkkel becikkelyezett berni nemzetközi áru-fuvarozási egyezmény 3. cikkének 1. pontja szerint azok a tárgyak, amelyeknek fuvarozása a tekintetbe jövő területeknek akár csak egyikén is a postaigazgatásnak van fenntartva, ha csak az államok között külön megállapodások nincsenek, a vasúti fuvarozásból ki vannak zárva.

Az 1928 : IV. törvénycikkkel becikkelyezett berni vasúti személy- és podgyászfuvározási egyezmény 17. cikkének 4. §-a szintén akként rendelkezett, hogy a podgyászként való fuvarozásból ki vannak zárva azok a tárgyak, amelyek az áru-fuvarozási egyezmény értelmében a fuvarozásból ki vannak zárva, podgyászként sem fuvarozhatók tehát a nemzetközi vasúti fuvarozás területén a postaigazgatásnak fenntartott tárgyak.

A most idézett nemzetközi egyezmények alapján az 1928. évi október hó 1-től számító hatállyal kibocsátott magyar vasúti üzletszabályzat 65. §-a a postakényszernek alávetett tárgyakat (árukat) a vasúti fuvarozásból szintén kizárta, ugyanígy a 28. §. (4) bekezdése a

postakényszernek alávetett tárgyakat kizárta az útipodgyásként való fuvarozásból is.

Az említett egyezmények és belföldi üzletszabályzat helyébe most új jogszabályok lépnek és pedig a folyó évi október hó 1. napján hatályba lépnek az 1938:XXVI. törvénycikkkel becikkelyezett új római vasúti személy- és podgyászfuvározási egyezmény, az 1938:XXVII. törvénycikkbe becikkelyezett új római vasúti árufuvarozási egyezmény és az ezek nyomán megszülető új magyar vasúti üzletszabályzat.

A római egyezmények szerint a helyzet az lesz, hogy a személy- és podgyászfuvározási egyezmény a 17. cikk 4. §-ában akként rendelkezik, hogy az útipodgyásként való fuvarozásból ki vannak zárva azok a tárgyak, amelyek az új vasúti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény értelmében a fuvarozásból ki vannak zárva, az új római vasúti árufuvarozási egyezmény tekintetbe jövő 3. cikkének 1. pontja pedig kizárja a vasúti fuvarozásból azokat a tárgyakat, amelyeknek fuvarozása a tekintetbe jövő területeknek akár csak egyikén is a postaigazgatásnak van fenntartva.

A jogi helyzet tehát lényegében ugyanaz lesz a postakényszernek alávetett tárgyak tekintetében, mint amilyen a helyzet az eddigi berni egyezmények, illetőleg az eddigi belföldi vasúti üzletszabályzat alapján volt.

Az útipodgyászfuvározás tekintetében az 1938:XXVI. törvénycikkkel becikkelyezett vasúti személy- és podgyászfuvározási római egyezmény 17. cikkének 4. §-a a második bekezdésben azt a kivételes rendelkezést tartalmazza, hogy útipodgyásként fuvarozhatók a vasúti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény rendelkezéseinek megfelelően csomagolt filmek.

A Postaüzleti Szabályzat 31. §-ának 2. pontja értelmében nyomtatványként nem szállíthatók az olyan sokszorosítások, amelyeket filmre készítettek, de nyomtatványként nem szállíthatók a filmtekercsek sem és ezeket árumintaként, esetleg csomagként továbbítja a posta. A filmek tekintetében a helyzet az lesz, hogy a vasúti egyezmények most idézett rendelkezéseinek megfelelően csomagolt filmek útipodgyásként is fuvarozhatók lesznek, vagyis postai úton is és vasúton is szállíthatók.

Abban a kérdésben, melyek azok a tárgyak, amelyeknek fuvarozása nálunk a postaigazgatásnak van fenntartva, részint a Postaüzleti Szabályzat, részint a postáról szóló 1936:XXXV. törvénycikk rendelkezései az irányadók. A törvény hatálybalépése előtt kiadott Postaüzleti Szabályzat 1. §-a szerint a posta üzletágai körébe tartoznak többek között levélpostai küldemények, ideértve a hírlapokat és folyóiratokat is, az áruminták, egybecsomagolt küldemények és kiscsomagok stb., a 2. §. szerint a postaregále, vagyis a posta kizárólagos szállítási joga kiterjed a levelekre, hírlapokra, az ott részletezett kivételekkel és ennek a kizárólagos szállítási jognak megsértése a Postaüzleti Szabályzat 103. §-a szerint postajövedéki kihágás. A Postaüzleti Szabályzat rendelkezései megszületését követően jött létre a postáról szóló 1936:XXXV. törvénycikk, mely szerint az állam részére fenntartott kizárólagos postajog alapján a m. kir. posta tevékenységi kö-

vébe tartozik közleményeknek postán és távközlés útján való továbbítása, valamint mindazoknak a szolgálatoknak ellátása, amelyeket a Postaüzleti Szabályzat vagy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter külön rendelete a m. kir. posta tevékenységi körébe utal, a 2. §. szerint azonban a m. kir. postának levélforgalomra vonatkozó kizárólagos szállítási joga alá nem esnek a cím-nélküli nyitott levelek szállítása, ha a küldő vagy szállító nem foglalkozik azzal, hogy leveleket szállítás végett összegyűjtjön, a megcímezett levél szállítása sem, ha azt a küldőnek vagy a címzettnek háznépéhez tartozó vagy külön erre felfogadott személy viszi és sem a küldő, sem a levélvivő nem foglalkozik azzal, hogy leveleket szállítás végett összegyűjtjön, levélnek szétküldése a helyi forgalomban, továbbá közforgalmú közlekedési vállalatoknak vagy szerveiknek, hivatalaiknak és alkalmazottaiknak egymás között a vállalatok saját vonalain közvetített szolgálati levelezései, végül nyitott vagy jövedéki hivatal által lezárt szállítólevél és egyéb áruszállítási okirat szállítása. Mindezek tehát nem esvén a posta kizárólagos szállítási joga alá, az eset körülményeihez képest elvileg a vasúti fuvarozás körébe vonhatók lennének, ha a vasúti fuvarozó eleget tenne az itt foglalt feltételeknek, az első három esetben és feltétel nélkül vasúti fuvarozás tárgyai lehetnek a negyedik és az ötödik esetben. Van azonban még egy fontos kör, amire a posta kizárólagos szállítási joga megszűnt. Ez az új postatörvény 2. §-ának utolsó bekezdésében akként nyert szabályozást, hogy a m. kir. posta joga hírlapok és folyóiratok kizárólagos szállítására megszűnik. Ennek indoka az volt, hogy a hírlapszállítási jog kizárólagosságának fenntartását a változott életviszonyok nem indokolják, a m. kir. posta a naponként különböző időben megjelenő hírlapokat és egyéb időszakos folyóiratokat csupán a rendelkezésére álló postai menetekkel továbbíttathatja rendeltetési helyükre és ennek a szállítási módnak fenntartása a gyorsabb lebonyolítást nyújtó berendezések mellett hírszolgálati szempontból sem lenne célszerű. Indokoltnak látszik tehát, mondja a postatörvény miniszteri indokolása, hogy a m. kir. posta kizárólagossági joga a hírlapokra és folyóiratokra vonatkozólag megszűnjék és a legtöbb külföldi állam részéről követett eljáráshoz hasonlóan ezeknek a küldeményeknek szállítására a magánvállalkozásnak szabad tér nyitassék.

Az új postatörvény tehát a m. kir. posta kizárólagos szállítási, helyesebben fuvarozási jogát igen fontos vonatkozásokban áttörte, a posta egyes fontos jogaival felhagyott és így a felhagyások tekintetében immár nem lehet szó arról, hogy a jogfelhagyás tárgyai tekintetében a postaigazgatás fenntartott fuvarozási jogáról lehessen szó. Ezeket a tárgyakat tehát többé nem lehet a vasúti fuvarozásból kizárt tárgyak fogalmi körébe vonni, vagyis mindazoknál a tárgyaknál, amelyek most már az új postatörvény értelmében nem állanak a postaregálé alatt, illetőleg, amelyeknek fuvarozása nincs fenntartva a postaigazgatásnak, előtérbe lép a vasút fuvarozási joga, és pedig nemzetközi vonatkozásokban az új római vasúti egyezmények rendelkezései szerint, amelyek az 1938. évi október hó 1. napján fognak hatályba lépni, továbbá az ugyanakkor hatályba lépő új magyar vasúti üzletszabályzat rendelkezései szerint, amelyekben az új római egyezmények

átveendő rendelkezései értelmében, figyelemmel a becikkelyező 1938 : XXVI. és XXVII. törvénycikkekben kapott felhatalmazásra, a római egyezményekkel egyezően a fuvarozásból kizárt tárgyak közé fel kell venni a postaigazgatásnak fenntartott tárgyakat. A postaigazgatásnak fenntartott fuvarozás azonban, amint fennebb kifejtettük, az új postatörvény rendelkezéseire tekintettel, az 1928. évi magyar Vasúti Üzlet-szabályzat hatálybalépése óta nagy változáson esett át, a postai fuvarozás sok tekintetben szűkebbé vált, a vasúti fuvarozás lehetősége pedig kiszélesedett.

A kairói nemzetközi táviró-távbeszélő valamint rádióközlési értekezletek és azok határozatai.

Irta: Dr. HAVAS FERENC m. kir. postaigazgató.

Les Conférences Internationales télégraphique-téléphonique et des radiocommunications du Caire 1938 et leurs décisions.

Par M. le Dr. François Havas, directeur des postes.

L'auteur, en soulignant la grande portée des deux conférences du Caire, expose les questions les plus importantes, discutées par la conférence télégraphique et téléphonique, ainsi que les innovations traitées par les Règlements télégraphique et téléphonique.

A távközlés nemzetközi Egyesületének életében mindig nagy eseményt jelent az időnként (rendesen 5 évenként) összeülő világtávíró-távbeszélő, valamint rádióközlési értekezletek összehívása, ülészése és a hozott határozatok nyomán az új táviró, távbeszélő és rádiószabályzatok kiadása. Az 1938. évi február hó 1-re Egyiptom fővárosába, Kairóba, az egyiptomi kormány által összehívott értekezletek összeülése elé azonban még a rendesnél is nagyobb figyelemmel fordultak mind az igazgatások és társaságok, mind a nemzetközi hírszolgálatban érdekelt kereskedelmi, ipari, hajózási és sajtóköri, mivel az értekezletek munkarendjén nem kisebb kérdés szerepelt, mint a nemzetközi táviróforgalom díjszabásának reformja, amely tudvalevőleg a világ gazdasági vérkeringésében érdekelt köröket anyagiakban rendkívül közelről és érzékenyen érintette. A rádióközlési értekezlet tárgyalási anyaga is igen nagy érdeklődést keltett mindenütt, mert hisz a rádiószolgálat különböző kategóriáinak jövőndő működési lehetőségeit volt hivatva ez az értekezlet megállapítani és a hullámsávokat a különböző szolgálatok számára kijelölni.

A fontos tárgysorozatra tekintettel az értekezleten minden igazgató, az érdekelt táviró, távbeszélő és rádiótársaságok és a távközlési szolgálattal kapcsolatban álló más érdekeltségek is a rendesnél nagyobb számú küldöttséggel képviseltették magukat.

A magyar postaigazgatást a táviró és távbeszélő értekezleten, va-

lamint a rádióközlési értekezleten delegációvezetői minőségben Véghely Dezső m. kir. posta műszaki főigazgató, delegátusként pedig a távíró és távbeszélő értekezleten Havas Ferenc dr. m. kir. postaigazgató, míg a rádióközlési értekezleten Erdöss Gyula postaműszaki tanácsos képviselték. Véghely Dezső és Havas Ferenc dr. ezenkívül még részt vett a Távbeszélő Nemzetközi Tanácsadó Bizottságának ugyancsak Kairóban, február hó elején tartott háromnapos ülésén is a magyar postaigazgatás képviselőjében.

Ezek a nemzetközi értekezletek abból a célból ültek össze, hogy a nemzetközi távközlési egyezményhez csatolt három szolgálati szabályzatot (távíró, távbeszélő, rádióközlés) mindazokat az időszerű módosításokat elvégezzék, amelyek a legutolsó (1932. évi madridi) értekezletek óta szükségessé váltak.

E munkálatokat úgy bonyolították le, hogy a Távíró Szabályzatot és a Távbeszélő Szabályzatot a nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet, a Rádióközlés Általános és Pótszabályzatát pedig a nemzetközi rádióközlési értekezlet vizsgálta felül. Mindegyik értekezlet önállóan dolgozott ugyan, de a távközlési szolgálatok mindegyikét közösen érdeklő és az általános szervezésre vonatkozó kérdéseket mindazonáltal három együttes ülésen tárgyalták és ugyancsak együttes díszülés keretében történt 1938. február 1-én Faruk király öfelsége által az értekezletek ünnepélyes megnyitása is a kairói kir. operában.

A nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet a hatáskörébe tartozó ügyeket a következő öt bizottságra tagozódva tárgyalta:

- I. A távíró szabályzatának bizottsága.
Elnök: Phillips (Nagybritannia). Alelnökök: Prasade (Brit-India), Durand (Marokkó).
- II. A távíró tarifa-bizottsága.
Elnök: Gneme (Olaszország). Alelnökök: Lenton (Délafrikai Unio), Toner (Törökország).
- III. A távbeszélő bizottsága.
Elnök: Muri (Svájc). Alelnökök: Véghely (Magyarország), Calheiros (Portugália).
- IV. Szerkesztési bizottság:
Elnök: Durand (Marokkó). Alelnökök: Wold (Svédország), Cianfarelli (Syría és Libanon).
- V. A nemzetközi iroda működését felülvizsgáló bizottság.
Elnök: Kučera (Cseh-Szlovákia). Alelnökök: Gelès (Románia), Wang Hsiu-Ching (Kína).

Kétségtelen, hogy a magyar delegáció vezetőjének a távbeszélő-bizottság első alelnökévé történt jelölése és megválasztása nagy elismerést és megbecsülést jelentett a kis Magyarország számára.

Az egyes bizottságok az ügykörükbe utalt ügyeket számos ülésen tárgyalták, nevezetesen: a távíró szabályzatának bizottsága 18, a távíró tarifa-bizottsága 22, a távbeszélő-bizottság 8, a szerkesztési bizottság 11, s végül a nemzetközi iroda számadását felülvizsgáló bizottság 2 ülést tartott.

A távíró szabályzati, valamint a távíró díjszabási bizottság az

egyed, különösen fontos szakkérdések megvizsgálására, tanulmányozására ezenkívül még több albizottságot is alakított.

A nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet továbbá 5 teljes ülést is tartott, amelyeken a bizottságok által előterjesztett anyagot vitatta meg és fogadta el végleges szövegezésben. A nemzetközi távíró, távbeszélő, illetőleg a nemzetközi rádióközlekedési értekezletet közösen érdeklő ügyeket pedig 3 további együttes ülésen tárgyalták.

Az 1938. évi február hó 1-én megnyitott nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet 1938. április hó 4-én, a nemzetközi rádióközlési értekezlet pedig 1938. április hó 8-án tartotta zárülését, tehát mindkettőt kb. 9 hétig tárgyalt. Ezek az értekezleteken 75 ország 630 megbízottal képviseltette magát.

Mivel a két értekezlet által hozott nagyszámú határozat ismertetése e cikk kereteit messze túlhaladja, ez alkalommal csak a távíró és távbeszélő értekezlet által elfogadott fontosabb határozatok ismertetésével foglalkozom. A rádióközlési értekezlet határozatait és érdekességeit más alkalommal, delegátus társam, Erdöss Gyula ismerteti a Magyar Posta olvasóival.

A nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet által hozott határozatok közül különösen a következőket kell kiemelni:

I. A nemzetközi távírószabályzatra vonatkozólag.

A kairói nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet tárgysorozatának legfontosabbja a nemzetközi távíródíj-szabás reformjának kérdése volt. Az átdolgozás szükségességét már korábbi értekezleteken (1928. évi bruxellesi és 1932. évi madridi) megállapították, mert köztudomású volt, hogy a nemzetközi távíróforgalomban az évtizedek folyamán rendszeresített különféle táviratfaj, amely rendszeresítésekor indokolt volt, az idők folyamán egyrészt a nemzetközi távíróforgalom közlekedési lehetőségeinek (rádiótávíró, többszörös táviratozás, gyors-távíróüzemek) szaporodása következtében beállott forgalomgyorsulás eredményeként elvesztette tulajdonképeni jogosultságát (LC táviratok), másrészt a táviratok rövidegét nagymértékben elősegítő code-ok szerkesztésének fejlődése folytán a code-táviratok számára biztosított díjmérséklés is már túlméretezettnek volt tekinthető. Ez utóbbi megállapítást erősen alátámasztotta az a tapasztalat, hogy a codetáviratoknak a madridi szabályzat szerint biztosított 30%-os (európai forgalomban), illetőleg 40%-os (Európán kívüli forgalomban) díjmérséklés a közértelmű nyelven táviratozó ú. n. laikus üzletfelek számára tulajdonképen nagy igazságtalanságot jelentett. Nem elég ugyanis, hogy a code-okat használó és így a táviratszerkesztés fogásait ügyis minden tekintetben ismerő üzleti érdekeltségek számára az igazgatások lehetővé tették a rövid táviratok szerkesztését, hanem e mellett a táviratfelvételnél és továbbításnál fokozottabb figyelmet és jártasságot kívánó code-táviratok számára még 30, illetőleg 40%-os díjmérséklést is biztosítottak.

Voltak sokan olyanok is, akik hangoztatták, hogy ha a code-táviratoknak a szabályzatban díjkedvezményt biztosítanak, akkor igazságtalan, ha a szám- és betűjegyes táviratok után ugyanakkor teljes

díjat állapítanak meg, jóllehet a két táviratfaj közt nem sok a különbség. (Utóbbiak öt jegynél több jegyből álló csoportokban is szerkeszthetők.) Minthogy pedig a közértelmű és code-szavakból vegyesen képzett táviratok is megkapják a díjkedvezményt, a két faj közti megkülönböztetés a felvételnél a gyakorlatban már szinte lehetetlenné válik. Ezért a szám- és betűjegyes táviratok számára is a code-táviratokra érvényes díjszabásnak megállapítását szorgalmazták.

A nemzetközi táviró díjszabás újabb megállapítása tehát mindenképen szükségesnek látszott s ez elől az 1932. évi madridi nemzetközi táviró és távbeszélő értekezlet már nem is kívánt elzárkózni. Az újítás tanulmányozását és annak a legközelebbi nemzetközi értekezlet számára való előkészítését a madridi értekezlet a Táviró Nemzetközi Tanácsadó Bizottságára (CCIT) bízta. A bizottság mélyreható tanulmány után 1936. évi varsói ülésén tárgyalta a javaslatot, a végső megoldás számára azonban csak az európai díjrendszerű forgalomban tált életképesnek ígérkező tervet, az Európán kívüli díjrendszerű forgalom számára ellenben nem. Itt egyrészt a távirót az egyes országokban üzemben tartó igazgatások, másrészt a világrészek közti forgalmat lebonyolító nagy kábel- és rádiótársaságok érdekei egymástól sok tekintetben eltérőek voltak és így ezek a jövődíj-szabás megállapításánál más és más szempontok által vezették magukat.

Itt állott azonkívül az ú. n. nagy üzletfelek (nagyipar, nagykereskedelem, bank- és hajózási érdekeltségek) érdekeit körömszakadtáig védelmező nemzetközi kereskedelmi kamara, amely minden olyan új díjszabásnak, amely az érdekeltségi körébe tartozó feladók számára a legcsekélyebb díjemelést jelentette, elvből elszánt ellenfele volt.

Emellett még az egyes táviróigazgatások között sem volt meg az összhang, mert aszerint, hogy egy-egy állami igazgatás mennyire került az általa működési joggal felruházott táviró-, illetőleg rádiótársaságok befolyása alá, annál inkább hajlott az olyan új díjszabás felé, amely az Európán kívüli forgalomban a jelenlegi táviratfajok átcsoportosításával kapcsolatban végeredményében díjemeléssel járhatott volna.

A főelvben, a különböző táviratfajok (közönséges, code, szám- és betűjegyes) egységesítésének szükségességében valamennyi érdekeltség egyetértett, s az egységesítés szükségességét úgy az európai, mint az Európán kívüli forgalomban mindjárt a kairói értekezlet díjszabás-bizottsági tárgyalásainak elején nagy többséggel ki is mondták. A nagy elv gyakorlati kivitelének részletkérdéseinél aztán annál nagyobbak voltak az ellentétek.

A díjszabásújításra vonatkozó különböző javaslatokat az alábbi táblázatokba csoportosítva mutatjuk be annak a helyzetnek megfelelően, amely a vita megindulásakor fennállott:

Mivel a heteken át húzódó elkeseredett vita során az Európán kívüli díjrendszerű forgalomban a tervezett megoldás egyike számára sem látszott a többség biztosítottnak, végül ú. n. megegyezéssel megoldásokkal próbálkoztak. Így született meg a többi közt a díjszabás-bizottság elnöke, Gneme József olasz fődelegátus által kidolgozott javaslat, amely 63%-os egységes díjjal próbálta a két nagy tábor (német és angol) ellentéteit áthidalni.

Európai díjrendszer.

	Bármily nyelvezetű közönsé- ges táviratok (közértelmű, összebeszél, szám- és betű- jegyes)	Távirat- levelek	A javaslatot elfogadó igazgatások	
1	a közönséges táviratok jelenlegi díjának 92 ^o /o-a	jelenlegi díj változatlan marad	Németország Ausztria Dánia Spanyolország Finnország Franciaország Nagybritannia Magyarország	Izland Olaszország Norvégia Lengyelország Svédország Svájc Csehszlovákia
2	status quo	status quo	Belgium Németalföld Portugália	

Európánkívüli díjrendszer.

	Bármily nyelvezetű közönséges táviratok (közértelmű, össze- beszél, szám- és betűjegyes)	LC táviratok	Távirat- levelek	A javaslatot elfogadó igazgatások
1	a közönséges táviratok jelenlegi díjának 60 ^o /o-a	meg- szűnnek	jelenlegi díj változatlan marad	Németország Spanyolország Finnország Japán Norvégia Lengyelország Svédország Svájc Csehszlovákia
2	a közönséges táviratok jelenlegi díjának $\frac{2}{3}$ -a (66 ² /3 ^o /o)	jelenlegi díj változatlan marad	jelenlegi díj változatlan marad	Ausztria Dánia Nagybritannia Izland Szovjetország
3	a közönséges táviratok jelenlegi díjának $\frac{2}{3}$ -a (66 ² /3 ^o /o)	meg- szűnnek	a közönsé- ges távira- tok új díjá- nak $\frac{1}{3}$ -a	Franciaország
4	Status quo, de a szám- vagy betűjegyes táviratok is meg- kapják a CDE táviratok kedvezményét.			Belgium Magyarország Németalföldi Indiák Olaszország Németalföld Portugália

Mivel az idő gyorsan repült és megegyezésre még mindig nem volt kilátás, a díjszabás-bizottság elnöke végül is sorra vette az egyes terveket és mindegyikre külön-külön elrendelte a szavazást. Ekkor kitűnt, hogy egyik tervnek sincs meg a többsége, ellenben végül is megvolt a többsége az eddigi állapotot fenntartani kívánóknak. Így nem maradt más hátra, mint az Európán kívüli díjrendszerű forgalomban a jelenlegi díjszabást változatlanul meghagyni; az európai díjrendszerű forgalomban ellenben az igazgatások óriási többsége által támogatott s fentebb ismertetett 92%-os díjszabást fogadták el.

1939. évi január hó 1-től kezdve tehát az európai forgalomban az egységes díjszabás lép életbe, ami azt jelenti, hogy az eddig a közönséges táviratok szódíjának 70%-áért feladható code- (CDE) táviratok megszűnnek, a közönséges táviratok s a bármely rendszerű titkosnyelven szerkesztett táviratok pedig az eddigi közönséges távirási díjak 92%-áért lesznek feladhatók.

Ezt a díjleszállítást úgy érték el, hogy az államok eddigi elemi, vég- és átmeneti díjait, amelyeknek összeadása útján az egyes viszonylatokban a távirási szódíjat ki kell számítani, 8—8%-kal leszállították. Így lett az eddigi 12, illetőleg 9 centimes-os végdíjakból 11, illetőleg 8½ centimes-os végdíj és a 7 centimes-os átmeneti díjből 6½ centimes átmeneti díj, stb. Az európai díjrendszerű forgalomban azonkívül az értekezlet táviratonként 5 szavas legkisebb díjat állapított meg. A táviratlevelek és üdvözlőtáviratok díját változatlanul a közönséges táviratok díjának felében állapították meg; ez utóbbiak díjának csökkenése révén azonban ezek is arányosan olcsóbbodtak.

Ez az új európai díjrendszerű díjszabás a távirót igénybe vevő közönség számára általában 8%-os díjmérséklést jelent, mert ebben a forgalomban a code-táviratok csak gyenge százalékkal vannak képviselve. (A Magyarországon feladott táviratok 4½—5%-a csak a code-távirat). Az igazgatásokat ily módon ért veszteség ellensúlyozását a kötelező ötszavas legkisebb díj és a code-táviratok díjának az eddigi 70%-ról 92%-ra való emelése adja meg, ami indokolt is, mert minden egyes távirat kezelésénél, akár rövid, akár hosszú táviratról van szó, az igazgatásoknak bizonyos legkisebb önköltséggel számolniuk kellett. Másrészt az is tény, hogy a távirat szövegének code segítségével történt megszerkesztésénél a feladó a közértelmű nyelven táviratozó közönséggel szemben már úgymint igen nagy előnyhöz jutott. A 8%-os díjmérséklést viszont az európai forgalomban a táviróigazgatásoknak a légiposta és a távbeszélő állandóan emelkedő versenyének ellensúlyozásaként vállalniuk kellett.

Az Európán kívüli díjrendszerű forgalomban a díjszabás változatlan maradt. A féldíjért feladható LC táviratok felette előnyös díjszabására és az önköltség elvére való tekintettel az új szabályzatban az LC táviratokra szintén kimondották az ötszavas legkisebb díj alkalmazását, ami az egyharmad díj mellett feladható táviratlevelek (NLT, DLT) 25 szavas legkisebb díja mellett feltétlenül igazságos is és a közönség által tárgyilagos bírálattal nem kifogásolható.

Az Európán kívüli díjrendszerű díjszabás tervezett változtatását a kairói határozattal tehát későbbi időre halasztották. Ez a tény kifejezésre is jutott az értekezlet ama határozatában, amely az eluta-

sított tervezetek további tanulmányozását és megfelelő életképes javaslat kidolgozását a Távíró Nemzetközi Tanácsadó Bizottságára (CCIT-re) bízta, amelynek az 1942-ben Rómába összehívandó nemzetközi távíró és távbeszélő értekezletig e kérdéssel újból behatóan foglalkoznia kell.

Kétségtelen, hogy a kairói értekezlet küldötteit az Európán kívüli díjszabás tételei változtatásának elmaradásáért sokan szemrehányással illetik. Érthetetlennek találják majd, hogy hathetes tárgyalás során, a világ legnevesebb távíró-díjszabás szakértői olyan gyakorlati tudású elnököknek, mint amilyen Gnome József olasz fődelegátus volt, a vezetése mellett, ne tudtak volna életképes és minden érdekellentétet átbridáló javaslatot a végső megoldás számára kidolgozni. Ám a dolgok velejéig hatoló és a mellékkérdéseket (aranyfrank egyenértékének alkalmazása, kábel- és rádiótársaságok általában gyenge üzleti eredményei) is figyelembe vevő szakemberek számára a helyzet mégis érthető. A megegyezés lehetőségeit főleg az egyenértéknek elsősorban Anglia által nem az aranyfrank teljes fontértékével való számítása zavarta meg, mert hisz ez Anglia számára, amely a ténylegesenél 40%-kal alacsonyabb egyenértéket alkalmaz, már az indulásnál nagy helyzeti előnyt jelentett oly igazgatásokkal szemben, amelyek a teljes aranyfrank egyenértékével állottak a feladók elé (Franciaország, Németország, Svájc, Németalföld, stb.). Amíg Anglia nem tér vissza a nemzetközi távírási díjak beszedésénél a teljes, vagy legalább is megközelítő aranyfrank egyenértékhez, addig a nemzetközi távíró díjszabást egészséges alapon közös nevezőre hozni nem is lehet. Azt az összehangolást ugyanis, amit a díjszabás terén valamelyik tervezet elfogadásával el lehetne érni, azt a másik oldalon lerontja, illetőleg már eleve is értéktelenné teszi az egyenértéknek a különböző országokban nem azonos elvek szerint történő számítása. Így következhetett be pl. már eddig is az a visszás helyzet, hogy a francia távírót évente 48 millió frankos bevételkiesés éri az által, hogy az Európán kívüli országokba szóló táviratokat a francia feladók legnagyobb része nem Franciaországban, hanem Angliában adhatja fel, mert ott a 40%-kal olcsóbb egyenérték folytán a francia díjtételeknél kb. 40%-kal olcsóbb díjak vannak érvényben. Ilyen forgalom-átvándorlás természetesen más nyugateurópai országokból is megvan Anglia felé.

A tárgyalások eme részének meghiusulása tulajdonképpen egyenes következménye annak a nehéz és bizonytalan helyzetnek, amelybe a nemzetközi fizetési és tartozáskiegyenlítési kérdések az egész világon kerültek. Ebben a nehéz devizális helyzetben Anglia a dominiumaival létesített ottawai megegyezés révén aránylag előnyös helyzetbe került, mert a hatalmas brit világbirodalom egyes részei közt egészséges gazdasági vérkeringést teremtett és azonkívül a fontnak a külföldi viszonylatokban történt értéksökkentésével az angol termékek és gyártmányok számára a világpiacon a versenyképességet biztosította. Ezzel szemben az angol font belső vásárlóerejének arányos csökkenése Anglia domináló világgazdasági helyzeténél fogva sem Angliában, sem a dominiumokban nem következett be, ami a brit közönség számára kimondhatatlan előnyt jelentett. Ezt az utóbbi nagy előnyt persze Anglia most nem hajlandó a távíródíjszabásnál alkalmazandó

aranyfrank egyenértékének felemelésével, vagyis a brit posta által teendő hivatalos intézkedéssel, megingatni. Ellenkezőleg, ragaszkodik ehhez az állapothoz, mert az minden egyében kívül még a nyugati országok nemzetközi táviratanyagának egy részét is át tudja hozni Angliába, ami a brit távíróforgalmat és jövedéki bevételt állandóan felduzzasztja.

A nemzetközi távíró díjszabás sikeres reformjának első és főfeltétele tehát az általános nemzetközi pénzügyi helyzet gyógyulása és rendbehozatala. Ha ez 1942-ig meg lesz, akkor a római nemzetközi távíró és távbeszélő értekezet az Európán kívüli távíródíjszabás reformját is sokkal könnyebben tető alá hozza.

Az új távírószabályzat határozatai ezenkívül még nagyszámú újítást és változtatást léptetnek életbe, amelyek közül különösen a következőket kell megemlíteni:

Rendszeresítette az ú. n. pénzátutaló táviratokat (télégrammes-virements), amelyek az utalványtáviratokhoz hasonlóan lesznek a jövőben az érdekelt igazgatások közötti külön megállapodásban részletezett feltételek alapján feladhatók.

Az eddig egyes országokban külön megegyezés alapján rendszeresített vonatra címzett táviratokat a nemzetközi forgalomban általánosságban rendszeresíti és az erre vonatkozó határozatot a távírószabályzatba iktatta.

A vegyesnyelvű (közértelmű és code, illetőleg szám- és betűjegyes szavakból vegyesen képzett) táviratokra nézve az új szabályzat kimondja, hogy azokban ezentúl a közértelmű szavak mindig 5 jegyenként számítnak 1 díjszónak. Eddig ezek ugyanis a közértelmű szám- és betűjegyes vegyesnyelvű táviratokban 15 betűnként számítottak egy díjszónak.

A gyakorlatban nem eléggé elterjedt részben sürgős táviratokat (PU) megszüntette. (Ezek csak az európai útszakaszon voltak sürgős táviratok, az Európán kívüli útszakaszon ellenben azokat mint közönséges táviratokat továbbították.)

A Morse géprendszer írásjelei közül a pont (.) jeléül · — · — · — jel, a vessző (,) jeléül — · — jel állapított meg az eddigi illetőleg : — · — · — jelek helyett; az eddigi rendes jelként számító ch — — — jele pedig nem kötelező írásjel lett.

Az új szabályzat kimondotta, hogy azokat a táviratokat, amelyeket feladóik azért adnak fel bizonyos külföldi ügynökségek címére, hogy ezeket a távirási díj egy része alól elvonják, a feladó hivatalnak, ha az ilyen ügynökség létéről tudomása van, kötelessége visszautasítani; a rendeltetési hivatal viszont az ilyen táviratokat feltartóztathatja.

A postán maradó vagy távirárdán maradó (poste restante, télégraphe restant) és nem kézbesíthető táviratokra nézve az új szabályzat kimondja, hogy azokat szintén vissza kell jelenteni, de nem távirattal, hanem közönséges levéllel.

A távíró igénybevevő felek érdekében kimondatott, hogy távirat utánküldését (= FS =) nemcsak a feladáskor, hanem a feladás után utólag is lehet kérni; kézbesíthetlenségi visszajelentés esetében pedig fizetett szolgálati értesítés útján is elő lehet terjeszteni e kérelmet.

A dísztáviratok forgalmában az ú. n. gyásztáviratok (LX deuil) a nemzetközi forgalomban is általánosan rendszeresítették s az erre vonatkozó határozatokkal az új szabályzatot kiegészítették.

Az előfizetői távgépírás (aritmikus) táviróra vonatkozó szabályokat az európai díjrendszerű forgalomra való érvényel és nem kötelező jelleggel felvették az új szabályzatba. Ugyancsak bekerültek a szolgálati szabályzatba a képtávíró szolgálatra vonatkozó s eddig csak a CCIT ajánlása alapján érvényben levő határozatok.

A rádióműsorszóró hírszolgálatra szempontjából nagy jelentőségű újítást jelent, hogy a hírlaptáviratok díjkedvezményét ezentúl azok a táviratok is élvezik, amelyek a rádió útján szórandó híryananyagot közlik az érdekelt rádióműsorszóró vállalatokkal.

A díjkedvezményes tengerentúli táviratoknál (LC) a közértelmű nyelven történt szerkesztést igazoló nyilatkozatot ezentúl már nem kell a feladáskor a feladótól követelni. A közönség érdekeit szolgáló ez az újítás a magyar igazgatás javaslata volt.

Az új szabályzat kimondja, hogy az állami code-táviratok feladása alkalmával a használt code bemutatását nem lehet követelni. Ezzel az újítással az értekezlet az állami code-táviratok távirat-titkát óhajtotta feltétlenül biztosítani.

A távirási díjak visszatérítésére vonatkozólag az új szabályzat kimondja, hogy késések esetében a távirat feladásától számított 36 óra után történt kézbesítésnél minden esetben jár díjtérítés. Az ennél rövidebb késések eseteiben az eddig a vezetékes és rádió-út közt történt megkülönböztetés megszűnt és a rádióösszeköttetésen történt továbbítást egyenlő értékűnek minősítették a vezetéken történt továbbítással. Kimondatott továbbá, hogy a díjtérítési kötelezettség ama esetében, amikor a távirat később érkezett meg, mintha postával továbbították volna, a légipostával való továbbítás idői nem jöhetnek tekintetbe. Ez a határozat a magyar igazgatás javaslatára mondatott ki.

A nemzetközi számadások kiegyenlítésével kapcsolatban a múltban tapasztalt nehézségekre való tekintettel fontos újítást jelent az új szabályzatnak az a rendelkezése, amely a számadási összegek kiegyenlítését a bázeli nemzetközi fizetési bank clearingje útján is lehetővé teszi. A váltó vagy csekk útján történő kiegyenlítés esetén a bekövetkező árfolyamingadozások folytán előálló károk elhárítása céljából az új szabályzat kimondja, hogy a hitelező igazgatás kívánóságára az 5.000 aranyfranknál nagyobb tartozások kiegyenlítésénél a váltó, vagy csekk elküldésének időpontját és összegét az adós igazgatásnak szolgálati távirattal előre kell közölnie a követelő igazgatással.

Az értekezlet átdolgozta a jövő értekezletek belső ügyrendi szabályzatát, valamint a Távíró Nemzetközi Tanácsadó Bizottságának (CCIT) működésére vonatkozó szabályokat is, és megállapította azokat az elveket, amelyek szerint a bizottság működésével kapcsolatban felmerülő költségeket az érdekelt igazgatásoknak és társaságoknak viselniük kell.

Az értekezlet határozatot hozott az igazgatások szavazati jogának a jövő értekezleteken való gyakorlási módjára nézve is, amennyiben kimondotta, hogy ezeken az értekezleteken a szavazás ugyanúgy történik, mint a kairói nemzetközi értekezleten. Amennyiben valamely

új igazgatás, amelynek függetlensége és önállósága kétségen kívül áll, a maga számára szavazati jogot igényelne, akkor a szavazati jogot az értekezlet legközelebbi teljes ülése adja meg; ha pedig ez az önállóság kétséges, úgy a kérdés elbírálására az értekezlet külön szakbizottságot jelöl ki, amely az ügyre vonatkozólag a legközelebbi teljes ülésnek döntés végett javaslatot terjeszt elő.

A távírószabályzat záró jegyzőkönyvében az igazgatások legfőbbje, és így a magyar igazgatás is, fenntartást jelentett be, amelyben az aranyfrank egyenértékének pontos alkalmazására s ezzel kapcsolatban a díjszabásnak ilyen alapon való megállapítására nem vállalt kötelezettséget.

Végül kimondotta a kairói nemzetközi távíró és távbeszélő értekezlet, hogy a legközelebbi értekezlet igazgatási értekezlet lesz, ami annyit jelent, hogy csak a távíró és távbeszélő szabályzatokat vizsgálják felül, de magát az egyezményt nem. A legközelebbi értekezletet, az olasz igazgatás meghívását elfogadva, 1942. tavaszán Rómában fogják megtartani.

II. A nemzetközi távbeszélő-szabályzatra vonatkozólag.

A kairói értekezlet a távbeszélő-szabályzatra vonatkozólag általánosságban kimondotta, hogy az ezentúl mint teljesen önálló nemzetközi szabályzat szerepel, s ennek következtében abba mindazokat a határozatokat felvette, amelyek a távbeszélő szabályzatnak a távíró-szabályzattól való független alkalmazásához szükségesek. Így felvették az új szabályzatba az aranyfrank egyenértékére, a díjszabások megállapítására, a nemzetközi leszámolásra és a számadások kiegyenlítésére vonatkozó és eddig csak a távíró-szabályzatban szereplő határozatok, valamint az aranyfrank egyenértékének pontos alkalmazására s ezzel kapcsolatban a díjszabásnak ilyen alapon való megállapítására kötelezettséget nem vállaló fenntartások.

Az új szabályzat kimondotta, hogy a nemzetközi távbeszélőszolgálatot lebonyolító ú. n. nemzetközi kicserélő hivataloknak lehetőleg állandó szolgálatot kell tartaniok, mert a nemzetközi távbeszélőszolgálat zavartalan lebonyolítása csak ilyen szolgálat mellett biztosítható.

A nemzetközi légiforgalom mind nagyobb jelentőségére való tekintettel az új szabályzatba beiktatták azokat a határozatokat, amelyek eddig csak a CCIF ajánlása révén voltak életben és amelyek az emberi élet biztonsága szempontjából annyira fontos sürgős repülőbeszélgetések azonnali és teljes biztonsággal való lebonyolítását vannak hivatva biztosítani.

Ugyancsak bekerültek az új szabályzatba mindazok a rendelkezések is, amelyek a bérelt beszélgetések szolgálatának kiépítésével kapcsolatban eddig ugyancsak a CCIF ajánlása alapján alkalmaztattak a gyakorlatban.

Arra való tekintettel, hogy a távkábelek távbeszélő áramköreit az igazgatások a távírószolgálat lebonyolítására is igénybe veszik, s így a nemzetközi távíró- és távbeszélőszolgálat lebonyolítása tulajdonképpen a gyakorlatban ugyanazoknak a közlekedési utaknak az igénybevételével történik, a közös egymásrautaltság jellegének kidomborítá-

saként kimondotta az értekezet, hogy ezentúl az állami igazgatások nemzetközi távíró ügyekben szolgálati beszélgetéseket és viszont nemzetközi távbeszélő ügyekben szolgálati táviratokat és szolgálati értesítéseket díjmentesen válthatnak.

A tőzsdebeszélgetések pótdíját, amelyet az igazgatások a gyakorlatban már legnagyobbbrészt megszüntettek, ez alkalommal a nemzetközi szabályzatból is törölték. Ezzel szemben azokat a határozatokat, amelyek a hívó által fizetendő beszélgetésekre a CCIF ajánlása alapján már érvényben voltak, beiktatták az új szabályzatba. A magyar igazgatás javaslatára kimondotta az értekezet, hogy az ú. n. határszéli forgalomban ezentúl a beszélgetések 3 percen túli tartama külön megállapodás alapján percenként is díjazható.

Az igen sürgős beszélgetések díját az eddigi tízszeres díjról az ötszörös díjra szállította le, amivel az igen gyors hírszolgálat számára kívánt engedményt tenni. Mindazoknál a beszélgetési kategóriáknál és pótdíjaknál, ahol eddig 50 aranycentimes legkisebb díj volt megállapítva, a legkisebb díjhatárt megszüntette, valamint kimondotta, hogy a nemzetközi távbeszélőforgalomban különleges szolgálatok esetén pótdíjat csak egy címen lehet felszámítani és amennyiben több különleges szolgálatról van szó, úgy egy pótdíjnál többet nem lehet a féltől beszédni.

A nemzetközi számadások kiegyenlítésére vonatkozó és már a távírószabályzatnál megemlített reformot a nemzetközi távbeszélő számadásokra vonatkozó érvénnyel is kimondotta az értekezet.

Ugyancsak átdolgozta az értekezet a távbeszélő nemzetközi tanácsadó bizottságának (CCIF) ügyrendi szabályzatát s ezzel kapcsolatban a CCIF vezértitkárának működésére vonatkozó határozatokat.

A nemzetközi távíró és távbeszélő szabályzatokra vonatkozólag a magyar igazgatás összesen 30 javaslatot terjesztett az értekezet elé. Ezek közül 11 javaslatot az értekezet változtatlanul, 6 javaslatot pedig némi változtatással fogadott el. Az értekezetnek ez a döntése a magyar javaslatok szempontjából felette kedvező, mert azoknak 52%-os elfogadását jelenti.

A magyar küldöttség természetesen a kairói értekezleteket és azt a kedvező helyzetet, amely a nagyszámú külföldi képviselővel való személyes ismerkedés és összebarátkozás révén alakult, felhasználta arra is, hogy sok függőben levő ügyet, vagy oly kérdést, amelynek tárgyalására az írásos út nem alkalmas, vagy nem előnyös, a magyar érdekek javára előkészítse, megbeszélje, illetőleg a megoldás számára megérlelje. Beigazolást nyert ugyanis, hogy a fehér asztalnál vagy egy-egy szép kirándulás alkalmával kialakult kedélyes, baráti eszmecsere keretében sokszor oly dolgokról és olyan részletességgel is el lehet beszélgetni, amilyenről iratváltásnál szó sem lehetett volna. E baráti megbeszéléseknek aztán könnyű volt hivatalos tárgyalások formájában, vagy későbbi iratváltásban is folytatást biztosítani, amelyekben a felvetett kérdésben való állásfoglalásnál már a velünk szemben állókban a legtöbbször jóbarátot vagy legalább is jószándékú tárgyaló felet tudtunk a magyar ügy számára biztosítani.

Igy a magyar küldöttség a kairói értekezletről és Egyiptom

földjéről azzal az érzéssel távozhatott, hogy a magyar táviró, távbeszélő és rádióközlés szolgálatainak nemzetközi helyzetét sok tekintetben előnyösebbé tette és a jövő fejlődési lehetőségeinek útját egyengette.

A posta régi világából.

Irta: Dr. MONUS FERENC, m. kir. postahivatali igazgató.

La poste autrefois.

Par M. le Dr. Ferenc Monus, Directeur de bureau des postes.

Sur la base du journal daté de 1659 à 1739 de György Vass, juge à la cour de juridiction criminelle de plusieurs comitats et de l'autobiographie de Miklós Bethlen, chancelier de Transylvanie, l'auteur publie quelques détails sur les difficultés des voyages de Kolozsvár à Vienne, exploités par les courriers hongrois d'autrefois. En outre, il décrit l'ordre de succession des stations de cette importante ligne postale et le service des relais de vhevaux.

A magyarországi postaközlekedés a 17. században már a gyorsaság fogalmát fejezi ki. Postán menni, postán utazni (ami nem volt olcsó) — gyorsabb közlekedést jelentett, mint magánalkalmatosságon. Kifejezésre jut ez nem egy régi levélben: „... nagyhamarsággal postán küldje Kegyelmed“ stb.

Ez a nagyhamarsággal postán küldés, postán járás azt jelentette ebben az időben, hogy a posta (postás) vagy utas lóháton vágatott egyik postaállomástól a másikig, ahol rövid tartózkodás után pihent lóra ült s vágatott a legközelebbi lóváltó állomásig. Szekéren is utaztak, de ez nehézkesebb volt, a rossz utakon a szekér is elakadt s ilyen esetben ismét csak a lóháton való nyargalás volt célra vezető.

Voltak, akik saját kocsijukon kapcsolódtak be a postavonalon való utazásba és csak lovakat kértek a postamestertől, de ezekkel is adódott olyan helyzet, hogy az állomáson pihent ló nem állott rendelkezésre s az utas a hosszadalmas várakozást elkerülendő, fogadott lovakkal húzatta szekerét tovább.

A 17. századból, közelebről az 1669 évből ismerjük a felsőmagyarországi postavonal postaállomásainak névsorát, az állomások Szatmárig terjednek, tovább nem. Ismerjük továbbá a Magyarországon tervezett postavonalak hálózatát az 1711 évből, mely már jelentős lépést jelent a Paar posta fejlődésében. E majdnem félévszázadig terjedő időből a felsőmagyarországi és ahhoz csatlakozó vonalakról semmit sem tudunk. Pedig a fejlődés 1690 évtől megindult; megindult, mert a posták jövedelméből Paar Károly gróf generális postamester jelentékeny összeget kapott évente, így érdekében állott a postahálózat további kiterjesztése. 1690. évtől Erdélyi jogi helyzete megváltozott; Lipót uralma alá került, Paar gróf a birodalom mindenható postamestere ezzel olyan hatalmas területet nyert, amelyen a posta továbbfejlesztésével a posta bevételeit lényegesen emelni lehetett. Ezt a helyzetet kétségtelenül ki is használta.

A magyarországi postahálózat tovább fejlesztésére már nagy szükség volt, mert a meglévő hálózat egyes postaállomásai a hadi helyzet miatt jórészen elpusztultak, ezeket helyre kellett állítani, másrészt pedig Erdélyben a kormányzó tanács az ősi futárintézmény helyébe — bécsi parancsra — postaállomásokat tartozott létesíteni, a városok, közületek, földesurak pedig fogadókat, szállókat.

Ezek a munkálatok hamarosan meg is indultak.

Mint említettük, a felsőmagyarországi postahálózat kiterjesztésére csak 1711 évtől vannak adataink, 1669—1711-ig nincs. Nem tudjuk, hogy e vonal Szatmártól mikor nyert meghosszabbítást.

Erre a régi világra vonatkozóan most érdekes könyv került kezembe: czegei Vass György és Vass László naplói 1659—1739 évekből.¹⁾

Vass György korának legkiválóbb embere volt, több vármegyék táblabírája, a Bánfyak, Bethlenek, Kemények, Telekiek rokona, aki országos megbízatásban három ízben járt Bécsben. Életéről, munkálkodásáról, utazásairól rendszeres naplót vezetett s közvetlen benyomások alatt készült feljegyzései nagyon sok becses, megbízható adatot tartalmaznak kultúriörténetünkhöz.

Vass György az 1691 évben fontos megbízatást kap, azt írja erről: „... az Statusoktól Bécsbe választattam, hogy küldjenek postán“. Tehát sürgős volt a küldetése, ezért kellett postán utaznia.

Első dolga volt hozzátartozóitól elbúcsúzni, a nagy és nem minden veszély nélküli út előtt. Kolozsvárról saját szekerén indul Nagy Bányára s itt ül postára, Iloba, Aranyos Medgyes postaállomásokon át váltott lovakon érkezik a szatmári postaházhoz, ahonnan Csegöd, Dobos, Gyulaj, Kálló érintésével jut a tokaji postára s folytatta útját Ónod, Darócz, Eger, Hatvan postaállomásokon át Buda, Bécs felé.

Naplófeljegyzéseinek ez a része azért érdekes, mert ebből látjuk, hogy Szatmár—Nagy Bánya között már az 1691 évben volt postai közlekedés és két olyan postaállomásról tesz említést, melyről mi csak az 1711 év után tudunk. (Iloba, Aranyos Medgyes). A vezérpostamester tehát a török kiűzetése után sietett postai összeköttetést létesíteni Szatmáron túl Nagy Bányán át Erdély felé.

Ha pedig arra is figyelemmel vagyunk, hogy a naplóíró 1691. évi augusztus 27-én indult hazájából és szeptember 2-án már Bécsben audiencián jelentkezett, kétségtelen, hogy Paar gróf gyors és eredményes munkát végzett, ha hat nap alatt Erdélyből a császárvárosba lehetett jutni „hamarpostával“. Ehhez természetesen, mondhatni, folytonos éjjeli-nappali utazás szükségeltetett, mint ahogy azt a naplóíró többször említi is.

Bécsi tartózkodása alatt nem egyszer írja a következőket: „...postanap lévén, sehult se voltam“. Vagy „...postanap lévén haza írtam leveleket, kihez képest szálláson ültem.“ A postanap jelentős nap volt, postaindulás napján levelek írásával foglalkoztak egész napon át, ilyen napon látogatással sem lehetett zavarni a levélíró, de nem is fogadtak ilyenkor senkit.

Vass György elvégezvén megbízatását, visszaindult hazájába, nagy kerülővel Kassán keresztül, de nem postán. Visszaútja nem volt sietős, csak Eperjesen ültek társaival postalóra s Kassa, Tokaj, Szatmárig jutottak. Itt a postamester nem tudott pihent lovakat adni, ezért fogadott lovakon mentek az aranyosmedgyesi postaállomásra ott is háltak s Ilobán át a nagybányai, majd a remetei postaállomáson át értek Kolozsvárra. Ez a feljegyzés amellet bizonyít, hogy az 1692. évben Kolozsvárig terjedt a Pozsony—szatmári postavonal.

Ezt az útját télvíz idején tette és mert csak részben postán, és mert Eperjesen hosszabb időt is töltött, útja 22 napig tartott. Meg is viselte, azt írja naplójában: „...igen elroncsolódnán az úton, ki sem mentem házambul“. Több helyen írja, hogy az év januárjában már az idő meglágyult, a hó olvadt s olyan víz volt, alig

¹⁾ Kiadta a Magyar Tudományos Akadémia 1896-ban. Közzétette: Nagy Gyula. Magyar Történelmi Emlékek között.

tudott hazavergődni. Nyilván ez is egyik oka volt annak, hogy hazafelé a jóval hosszabb felvidéki utat választotta. Buda—Debrecen irányában ugyanis a hóolvadástartól elárasztott tiszántúli részekben a postaközlekedés szünetelt, ebben az irányban járni nem lehetett.

Második bécsi útja az 1698. évre esik. Saját szekeren váltott lovakkal, katonai kísérettel ér Debrecenbe. Lényegeset nem ír erről a városról útinaplójában, megy tovább Ujváros, Csege, Atány, Kerepesen át Budára. Budáról sincs mondanivalója, menekül onnan is a mézsáros úton Bécsbe, ahova 10 nap alatt érkezik. Itt aztán jól érzi magát. Naplójában sok érdekes kortörténelmi adatot jegyez fel, ezek között pl. „...1698, 22. Decembris küldte el ő felsége a királynéért, József király jövőendő házastársáért, gróf Paar generális postarum magistert hat camerariusokkal együtt harmincz hacserokkal és megannyi darabontokkal és szekerekkel Roverédóba.“, stb.

Paar gróf grata perszóna volt az udvarban, a császár, a király bizalmasa. A titkos konferenciákon, hol néhány ember a birodalom ügyeit intézte, ő mindig jelen volt, tudott minderről s mint udvari ember ilyen fontos utazásoknál személyesen is résztvett, ne hogy a postaállomásokon késedelmek forduljanak elő.

Ugyancsak érdekes a következő bejegyzés tartalma: „...este ment az Király Tulnába királyné látni... jött vissza négy-öt óra között érkezvén bé postán, postakürtöket fúván előtte, magának is kürt lévén ő felségének az nyakában...“ stb.

Ha a későbbi I. József császárt Paar generális postamester postai alkalmatossággal hozta vissza Tulnból, elképzelhetjük, milyen fényes kiállítású lehetett a postakocsi. És az arany postakürt, ami a birodalom trónörökösének nyakában volt. Erdemes volna ennek az esetnek a Paar-család történetében utána kutatni, hátha ma is megvan az az arany postakürt, amely egykor József császár nyakában lógott s talán fiatalos jókedvében útközben többször meg is szólaltatott. Esetleg egykorú metszetben meg van örökítve ennek az érdekes bevonulásnak a képe is.

Rendkívül érdekes bécsi események átélése után 1700. évben indul vissza Erdélybe postán. A nyári kedvező időjárás alatt Debrecenen keresztül utazott, de megjegyzi, hogy több postaállomáson nem kapott jó váltott lovakat. Mégis hét nap alatt haj nélkül érkezett meg Kolozsvárra.

Harmadik bécsi útját nyolc nap alatt tette meg 1700. év október havában, naplójában megjegyzi, hogy éjszaka nem igen tudott utazni.

Az 1705. évben II. Rákóczi Ferenc egri udvarában tartózkodott, ahonnan a csegei réven, Balmazújvárosra át érkezett Debrecenbe, itt hosszabb időt töltött. Feltűnő, hogy ez utóbbi két utazása alkalmával nem tesz említést a hortobágyi vengédfogadóról és postaállomásról. Nyilván azért, mert ez az állomás a tavaszi és őszi esőzések alkalmával a Tokaj, vagy Csege felől jövő utasoknak megközelíthetetlen volt. Azonkívül szállásra is csak hiányosan volt berendezve. Vass György nem egyedül utazott s a hortobágyi csárdában ilyen előkelő úrak nem kaphattak megfelelő elhelyezést. Az 1737. évben a csárdában mindössze „két nyoszolya“ állott a vendégek rendelkezésére.

Czegei Vass György naplója közvetlen átélések alatt íródott, feljegyzései között eltérés, bizonytalanság, ellentmondás nincs. Uti feljegyzései alapján nem lehet kétséges, hogy a felsőmagyarországon átvonuló postavonal a 17. század végén nemcsak Szatmárig terjedt, hanem Nagybányán át egészen Kolozsvárig s az általunk 1711. évről ismert magyarországi postahálózat Szatmár—Kolozsvári része — ha itt-ott más postaállomásokon át is — de az 1691—98 között már fennállott és létezett.

Nem kevésbé érdekes postai vonatkozású adatokat találunk Bethlen Miklós erdélyi kancellár *Önéletírása*²⁾ című munkájában.

Bethlen Miklós írja, hogy kék posztós, ernyős kocsival utazott, négy lóval, kocsiján ágyneműket és kalamárisládáját vitte magával. A kalamáris és író toll hú kísérője volt ez időben azoknak, akik útra keltek és naplót vagy feljegyzést vezettek.

Bethlen az 1661. évben nagyobb utazást tett, bejárta a nyugati országokat. Erdélyből Bécsnek vette útját s azt írja: „Szatmártól a német igazgatása által már régen felállított postákon (utazott) de mind lóháton, mert akkor még a postakoleszák nem valának Magyarországon“.

Mi ez a postakolesza?³⁾ Bethlen Miklós megmagyarázza a következőkben: „Hamburgból az ordinária postakoleszán éjjel-nappal mentem Francofurtumig ad Oderám. A kolesza parasztféle, keskeny bak nélkül való kordé, úgy rázott, hogy azt tudtam agyam, fogam is kihull, mert halálban sietett az órás-cédula⁴⁾ miatt. Ha mondtam is, lassabban járjon, nem fogadta, lehetetlen volt csak mi keveset alunni rajta, mert úgy ütötte az ember a lajtorjában a fejét, hogy szörnyű. Nehezen is fértünk rajta hárman, én, Könczey és a postilio.“

1690. évben a Lipót diploma ügyében járt Bécsben, haza felé jövet a következőket írja: „Budáig kísérő nem kellett, ott kérék, de hát Budáról az embernek gazdaga fut, a commandáns azt mondá, jobb kísérő nélkül mennem, mert a posta Egerig bátorságos, német hadak vagynak arra. Gyöngyösön ére utól Szirmay István, kívül együtt mentünk Szerencsig postán... Szerencsen elválánk ő Tállya, én Tokaj felé. Soha olyan bosszúság és szitkozódással nem voltam, mint ekkor, a tokaji postilio ellen, hogy lovakkal segíteni nem akar vala a rettenetes vízben, sárban.“ stb. E sorok bizonyítják, hogy milyen körülmények között utaztak a régiek e zürzavaros időben!

Az 1702. évben írja Bethlen a következőket: „Béctül fogva egy hintóval mindenütt 6 lóval... postán jöttünk. Indultunk Bécsből 15. Decembris és noha Budán a zajlás miatt elvesztettünk másfél napot és csak Isten tudja, micsoda nagy veszedelemmel jöttünk által a Dunán, tört szekerem esinálása is Pesten délig tartott, mégis 24. Decembris Sombora érkeztem.“

Hazaérkezés után Úrvacsorát vett, prédikációt hallgatott, hálát adott az Istennek, hogy baj nélkül hazakerült e 10 napig tartó viszontagságos út után.

Bethlen Miklós éppúgy, mint Vass György, sem Pestről, sem Budáról nem emlékezik, illetve figyelemreméltót nem jegyez fel. Úgy látszik, e két testvérváros Buda és Pest, az akkori Bécs városa mellett annyira fejletlen, a török kiűzetése után annyira elpusztított két városka volt, hogy ott különösebb életről, ami az utazót megragadta volna, nem lehetett beszélni. A török uralom alatt Buda, Pest nem épült, inkább omladoztak falai, a török kiűzetése után pedig a rablók, fosztogatók annyira ellepték, hogy mint Bethlen írja, a gazdagok futottak Budáról.

I. Lipót császár uralma alatt indult meg az élet. Pest-Budán létesült az első posta-prefektura⁵⁾ s ezzel e két város újjáépítése is megkezdődött.

2) Gróf Bethlen Miklós: *Önéletírása*, kiadta Szalay László. Pest. 1860. Heckenast Gusztáv.

3) Kolesza: kétkerekű taliga, kordé, magas deszka vagy rácsozott oldallal. Szinnyi József: *Magyar Tájszótár*, I. kötet, 1155 lap. Kolyesza: koci. Kolesza néven is ismert. *Magyar Nyelvtörténeti Szótár*, II. kötet, 336 lap.

4) Órás-cédula: óralevel.

5) Franciscus Martimus Clar budai főpostamester. *Diarium* 1696—1700-ig, névtelen naplója. Debrecen város történelmi levéltárában.

Érdekes kérdések.

Questions intéressantes.

Újabb pályatételünk:

Tulajdonjog fenntartással vásárolt rádió vevőkészülék vételárára a vevő a részletfizetést nem teljesítvén, az eladó a készüléket a vételárhátralék fejében bíróilag lefoglaltatja. Ezt követően a vevőkészüléknek engedély nélkül való üzembentartása miatt kihágási eljárás indul. Ennek során az eljáró hatóság a bíróilag már lefoglalt készüléket elkobozza és a m. kir. posta tulajdonába adja. Kérdés, hogy a korábban bírói úton már lefoglalt, tehát végrehajtási zálogjoggal terhelt rádió vevőkészülék a m. kir. posta tulajdonába át megy-e vagy sem?

A pályázaton a magyar posta személyzetének minden egyes tagja részt vehet. A pályamű legfeljebb 3 gépírásos ívoldalra terjedhet.

A pályázati határidő 1938. november 20.

A pályamunkán a szerző nevét nem szabad feltüntetni s azt a szerző nevét tartalmazó külön borítékba zárt, lepecsételt jeligés levél kíséretében kell a Magyar Posta szerkesztősége részére feladni. A jeligés leveleket csak abban az esetben bontják fel, ha a szerző a munkáért jutalomdíjat kap, amelynek összege 50 P lesz, vagy legalább is dícséretben részesült. Ellenkező esetben a szerző nevét tartalmazó levelet megsemmisítik s így a szerző neve ismeretlen marad.

A legjobbnak talált pályamű tárgyához képest a Magyar Postában, illetőleg a Műszaki Közleményekben jelenik meg.

A pályázaton a Magyar Posta, illetőleg a Műszaki Közlemények szerkesztő bizottságának tagjai, továbbá a postavezérigazgatóság ügyosztályvezetői — kik a bírálatra lesznek hivatva nem vehetnek részt.

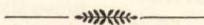
Pályázati eredmény:

Az 1938. évi 4. számban közölt 7. számú pályatétel így hangzott:

Hogyan lehetne Budapesten a postai kézbesítést — a jelenlegi személyzet és berendezés mellett — meggyorsítani?

A beérkezett pályaművek közül a „Válvetett munkával” jeligéjű volt a legjobb. A felvetett kérdéssel hozzáértéssel foglalkozik. Minthogy azonban a pályamű több tekintetben mégis hézagos és így a gyors kézbesítés lehetőségeit illetően nem kimerítő, részére a jutalmat nem lehetett kiadni.

Szerzője: Dr. Molnár Kálmán II. o. m. kir. posatiszt (Budapest, keleti p. u. mozgópostafőnökség) dícséretben részesült.

Forgalom és munkaegységek.

Rovatvezető: Dr. Ruttner Béla m. kir. postatitkár

Az augusztusi forgalom a posta minden egyes üzletágát illetőleg kedvezően alakult. A forgalmi eredmények nemcsak a múlt év augusztusának eredményeit haladták meg, hanem a f. év első 8 hónapja közül a legnagyobb forgalmat képviselik. Ez pedig nem tartozik a gyakori jelenségek közé és inkább csak javuló gazdasági viszonyok esetében szokott előfordulni. Hogy újabb fellendülésről, konjunkturáról beszélhetünk-e, ezt most megállapítani még nem lehet. A Magyar Gazdaságkutató Intézet második, augusztussal végződő negyedévi jelentése a jövőt illetőleg reményt keltő ugyan, de a második negyedévre vonatkozólag megállapítja, hogy azt a mezőgazdaság kedvező helyzete és a nehézipar jó foglalkoztatottsága mellett az ipari termelés többi részének fokozatos hanyatlása jellemzi. A javulás előfeltételeit az Intézet jelentése a jó termésben, vagyis a mezőgazdaság nagyobb bevételeiben, a takarékbetétállomány augusztus hó folyamán megindult újbóli növekedésében és az ipari munkások létszámának emelkedésében látja. A gazdasági vérkeringést azonban — az intézet szerint is — az a hatalmas, öt évre terjedő beruházási program fogja újból lendületesen megindítani, amely az ipar részére máris nagy arányú megrendeléseket biztosított. Hogy a remélt fellendülés tényleg megindult-e és hogy a postaforgalmi adatok a javulás következményeként emelkedtek-e, még nem tudjuk. Az augusztusi forgalom alapján azonban remélhetjük, hogy az emelkedés ütemének meglassubodását ismét egy gyorsabb, lendületesebb fejlődés követi.

A távbeszélő mellett a postaforgalmi adatsorok mutatják a legkedvezőbb eredményeket. Minden egyes küldemény forgalma emelkedett. Jelentősebb élénkülést az ajánlott küldemények forgalma, továbbá a postautalvány, postatakarék és csekkforgalom mutat fel. Az utalványforgalom igen nagy mértékű emelkedése részben a naptár szeszélyének a következménye. A múlt évben ugyanis augusztus hó 1-je vasárnapra esett, aminek következtében az illetmény-kifizetések még júliusban bonyolódtak le. A múlt évi júliusi utalványforgalom tehát a kettős kifizetések következtében a rendesnél lényegesebben magasabb, az augusztusi viszont az illetmény-kifizetések hiánya következtében alacsonyabb volt. A f. év júliusában és augusztusában a naptár átalakulásától függő rendellenessé-

gek nem voltak, az utalványforgalom tehát rendes volt és így a f. évi augusztusi — amúgy is élénkebb — forgalom a múlt évit lényegesen meghaladta. Ugyanez a helyzet a csekkforgalomnál is, ennél azonban az utalványforgalomhoz hasonló nagymértékű emelkedés csak a kifizetéseknel jelentkezett. A csekkbefizetéseket az adóbefizetések is emelték. Ezek tapasztalat szerint minden évben a lakbérnegyedes hónapokban, tehát februárban, májusban, augusztusban és novemberben jelentkeznek. A takarékbetétek áprilisban megindult vizsgálata ügylátszik megállott, mert a betétek összege a múlt évi augusztusi betétek összegét már meghaladta. A betétek számában még nem mutatkozik javulás és eléggé magas a visszafizetések száma és összege is.

A feladott és kézbesített táviratok darabszáma ugyancsak jelentősen, 10·4, illetőleg 8·3%-kal emelkedett a múlt év augusztusához képest. Az eddigi tapasztalatok szerint az augusztusi forgalom képviseli az évi csúcsforgalmat. Szeptembertől kezdve a forgalom a februári mélypontig fokozatosan csökken. Az augusztusi csúcsforgalmat főleg a mezőgazdasági termények értékesítése és a nyaralások idézik elő.

A távbeszélőforgalom a már évek óta tapasztalt fejlődés képét mutatja. A távbeszélőállomások száma egy év leforgása alatt 9.067 állomással emelkedett s bár ez a szaporulat az 1936. júliustól 1937. augusztusáig terjedő év 10.355 állomást kitevő szaporulatát nem éri el, igen kedvező eredménynek tekinthető. Valamivel lassubodott a számlált helyi beszélgetések forgalomemelkedése is. A legkedvezőbb forgalomalakulást ebben a hónapban is a távolsági beszélgetések mutatják. Az emelkedés mértéke mind a kezdeményezett, mind az érkezett beszélgetéseknél egészen rendkívüli, 23·7, illetőleg 25·2%. Csak a múlt hónapban emlékeztünk meg arról, hogy a forgalom f. évi július hónapban érte el először a havi 500.000 távolsági beszélgetést. Az augusztusi forgalom már az 550.000 beszélgetést is meghaladta. A augusztusi forgalom régebben a csúcsforgalmat képviselte a távolsági beszélgetéseknél is. A legutolsó évben októberben egy második csúcspont alakult ki, amely még az augusztusi eredményeket is meghaladta. A távolsági forgalom további emelkedésére tehát számíthatunk.

(Folytatás a 377. oldalon.)

I. Forgalom.*)

1. Posta.

Időszak	F e l a d á s											
	előző- sége ¹⁾	Aján- lott	érték- levelek	Kézi, helyi és csomag- ok	Postautalványok ²⁾	Postafelhárak befizetések		Csekkbefizetések				
	levélpostai küldemények					darab- száma	összege ezer P-ben	darab- száma	összege ezer P-ben	darab- száma	összege ezer P-ben	
	darabszáma	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	ezrekben	
Az 1930. évben	422.671	15.862	661	11.362	10.653	725.039	717	47.902	18.092	2.271.761		
Az 1931. évben	370.509	11.817	575	10.145	10.156	670.278	494	40.336	16.322	1.934.881		
Az 1932. évben	351.739	9.289	484	8.744	9.251	565.574	416	32.782	15.094	1.659.372		
Az 1933. évben	346.512	7.974	465	8.584	8.870	553.521	576	41.654	16.200	1.573.012		
Az 1934. évben	413.180	7.487	424	8.791	9.304	594.449	781	55.874	17.984	1.611.906		
Az 1935. évben	410.595	7.771	415	8.793	9.731	644.332	912	65.344	18.928	1.706.911		
Az 1936. évben	435.933	7.565	438	9.343	9.984	676.889	1.038	75.126	20.545	1.889.945		
Az 1937. évben	462.928	7.567	456	9.815	10.291	712.965	1.193	87.832	22.311	2.068.491		
1936. IX.	39.484	628	41	835	815	57.348	89	6.526	1.676	169.327		
X.	40.526	686	42	906	940	74.015	76	5.278	2.041	191.110		
XI.	36.616	605	40	806	785	45.683	78	5.472	1.901	191.731		
XII.	44.399	606	39	1.101	962	73.800	77	6.350	2.030	183.433		
1937. I.	36.142	652	36	704	804	47.212	101	7.627	1.819	147.081		
II.	33.769	613	34	701	795	55.323	102	6.728	1.706	155.222		
III.	45.197	612	37	845	847	56.360	98	6.140	1.703	147.904		
IV.	36.497	639	36	719	844	56.669	97	6.636	1.813	150.860		
V.	34.333	590	35	733	798	56.147	86	6.422	1.786	171.098		
VI.	35.344	631	36	789	831	59.819	97	7.011	1.793	161.981		
VII.	35.943	677	40	771	941	74.498	111	8.662	1.861	167.274		
VIII.	35.382	583	40	760	824	47.202	106	7.636	1.715	192.341		
1936. IX.—1937. VIII. összesen:	453.632	7.522	456	9.670	10.186	704.076	1.118	80.488	21.844	2.029.362		
1937. IX.	40.394	665	40	850	833	60.212	101	7.631	1.771	173.848		
X.	41.111	658	41	916	949	75.479	105	7.740	2.132	197.725		
XI.	39.351	631	41	876	833	57.491	97	7.386	2.068	207.419		
XII.	49.333	616	39	1.151	991	67.996	98	8.236	2.145	195.715		
1938. I.	37.945	692	36	759	850	58.903	122	9.335	1.955	152.541		
II.	36.275	609	34	737	819	57.243	120	7.837	1.818	163.324		
III.	44.266	639	37	848	847	58.105	110	7.248	1.805	151.328		
IV.	40.995	662	36	840	934	63.019	87	6.531	1.997	158.388		
V.	38.444	655	35	769	846	56.308	76	5.621	1.858	173.577		
VI.	35.531	580	33	773	831	60.228	75	6.411	1.774	165.94		
VII.	37.588	762	37	784	915	63.049	94	8.169	1.823	163.491		
VIII.	38.456	668	41	817	910	66.688	97	8.463	1.933	215.646		
1937. IX.—1938. VIII. összesen:	479.689	7.837	450	10.120	10.558	744.721	1.182	90.608	23.079	2.118.996		
1937. I.—VIII.	292.607	4.997	294	6.022	6.684	453.230	798	56.862	14.196	1.293.761		
1938. I.—VIII.	309.500	5.267	289	6.327	6.952	483.543	781	59.615	14.963	1.344.289		
Összehasonlítások	1938. VIII. havában	szám- szerűleg	+3.074	+ 85	+ 1	+ 57	+ 86	+ 19.486	- 9	+ 827	+ 218	+ 23.305
	1937. VIII. havához képest több (+) kevesebb (-)	0/a-ban	+ 8.7	+14.6	+2.5	+ 7.5	+10.4	+ 41.3	- 8.5	+ 10.8	+12.7	+ 12.1
	1937. IX.—1938. VIII. időszakban	szám- szerűleg	+ 26.057	+ 315	- 6	+ 450	+ 372	+ 40.645	+ 64	+ 10.120	+ 1.235	+ 89.634
	1936. IX.—1937. VIII. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	0/a-ban	+ 5.7	+ 4.2	-1.3	+ 4.6	+ 3.6	+ 5.8	+ 5.7	+ 12.6	+ 5.6	+ 4.4
1938. I.—VIII. időszakban, 1937. I.—VIII. időszak- hoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 16.833	+ 2.0	- 5	+ 305	+ 268	+ 30.313	- 17	+ 2.753	+ 767	+ 50.528	
	0/a-ban	+ 5.8	+ 5.4	-1.7	+ 5.1	+ 4.0	+ 6.7	- 2.1	+ 4.8	+ 5.4	+ 3.9	

*) Az 1938. évi adatok ideiglenesek.

1) Hirlapokkal együtt.

2) A postai pénzforgalomba bevont intézkedések átutalásai nélkül.

I. Forgalom.*)

1. Posta.

Időszak		K é z b e s i t é s										
		Közön- ségek ¹⁾		Aján- lott	Érték- levelek	Híri, belfi és summás eszmák	Postautalványok ²⁾		Postatahárkifizetések		Csekk-kifizetések	
		levél, ostai küldemények					daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben
		darabszáma ezrekben										
Az 1930. évben		425.761	16.794	726	12.390	10.577	719.870	376	20.852	3373	1.036.937	
Az 1931. évben		373.517	12.442	637	10.687	10.015	663.752	295	25.646	3275	967.490	
Az 1932. évben		353.134	9.739	336	8.968	9.241	570.104	236	18.316	3259	785.987	
Az 1933. évben		345.768	8.172	506	8.776	8.938	555.883	280	21.472	3373	698.973	
Az 1934. évben		416.564	7.653	481	8.890	9.356	595.623	367	28.707	3223	658.994	
Az 1935. évben		412.321	7.790	471	8.814	9.775	645.247	462	37.928	3399	662.144	
Az 1936. évben		440.026	7.653	455	9.373	10.026	678.059	543	44.507	3.525	634.812	
Az 1937. évben		466.077	7.641	485	9.924	10.367	716.475	591	48.925	3.839	749.352	
1936.	IX.	39.610	627	41	832	819	58.652	47	4.022	286	55.880	
	X.	40.656	717	44	915	954	76.245	57	6.265	356	77.664	
	XI.	36.750	603	43	808	771	44.473	42	3.495	254	46.767	
	XII.	44.561	619	42	1.113	977	75.688	47	3.935	378	79.044	
	1937.	I.	36.268	660	38	711	798	45.948	42	3.600	290	42.817
		II.	33.884	610	35	706	798	55.489	39	3.047	281	53.135
		III.	45.316	631	38	845	858	57.294	52	3.827	323	55.685
		IV.	36.626	644	37	706	842	57.650	47	3.926	320	60.967
V.		34.459	577	36	736	799	56.339	52	3.974	283	54.115	
VI.		35.471	632	38	780	835	59.198	49	4.068	332	67.684	
VII.		37.164	692	42	783	965	77.477	49	4.751	379	77.978	
VIII.		35.512	600	43	746	821	46.906	50	4.172	263	50.655	
1936. IX.—1937. VIII. összesen:		456.277	7.612	476	9.681	10.237	711.359	573	49.082	3.745	722.391	
1937.	IX.	40.523	657	43	849	838	60.741	51	4.629	302	64.676	
	X.	41.243	683	45	922	970	77.770	51	4.582	381	83.461	
	XI.	39.495	630	44	868	818	47.765	51	4.039	280	51.508	
	XII.	49.513	621	45	1.157	1.025	79.051	58	4.489	407	86.493	
	1938.	I.	38.077	706	39	760	833	48.472	50	3.878	319	46.351
		II.	36.398	610	37	738	828	58.148	48	3.847	308	56.918
		III.	44.382	664	41	838	850	58.636	63	6.044	323	60.163
		IV.	41.140	664	40	856	977	76.125	61	5.375	390	80.558
V.		38.585	659	39	759	822	44.915	61	5.588	265	47.958	
VI.		35.659	580	38	768	837	59.514	54	4.740	321	68.673	
VII.		38.865	753	40	797	924	64.300	49	3.961	343	69.925	
VIII.		38.597	671	44	798	923	66.405	51	4.592	311	70.474	
1937. IX.—1938. VIII. összesen:		482.477	7.898	495	10.110	10.645	741.842	648	55.764	3.950	787.158	
1937. I.—VIII.		294.700	5.046	307	6.013	6.716	456.301	380	31.365	2.471	463.036	
1938. I.—VIII.		311.703	5.307	318	6.314	6.994	476.515	437	38.025	2.580	501.020	
Összehasonlítások	1938. VIII. havában 1937. VIII. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+3.058	+ 71	+ 1	+ 52	+ 102	+ 19.499	+ 1	+ 420	+ 48	+ 19.819
		%-ban	+ 8.7	+ 11.8	+ 2.3	+ 7.0	+ 12.4	+ 41.6	+ 2.0	+ 10.1	+ 18.2	+ 39.1
	1937. IX.—1938. VIII. időszakban	szám- szerűleg	+ 26.200	+ 286	+ 19	+ 429	+ 408	+ 30.483	+ 75	+ 6.682	+ 205	+ 64.767
	1936. IX.—1937. VIII. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	%-ban	+ 5.7	+ 3.8	+ 4.0	+ 4.4	+ 4.0	+ 4.3	+ 13.1	+ 13.6	+ 5.5	+ 9.0
1938. I.—VIII. időszakban	szám- szerűleg	+ 17.063	+ 261	+ 11	+ 301	+ 278	+ 20.214	+ 57	+ 6.660	+ 109	+ 37.984	
1937. I.—VIII. időszak- hoz képest több (+) kevesebb (-)	%-ban	+ 5.8	+ 5.2	+ 3.6	+ 5.0	+ 4.1	+ 4.4	+ 15.0	+ 21.2	+ 4.4	+ 8.2	

* Az 1938. évi adatok ideiglenesek.

1) Hirlapokkal együtt.

2) A postai pénzforgalomba bevont intézetek átutalásai nélkül.

I. Forgalom.*)

2. Táviró. 3. Távbeszélő.

Időszak	Táviró		T á v t e s z é l ő									
	Feladott	Kézbekített	Állomások száma ¹⁾					Közvetlen összeköttetések száma	Számított helyi beszélgetések száma ezrekben			
			táviratok darabszáma ezrekben	a bpesti egységes hálózatban	a falur. és 200-nál több	a 200-nál kevesebb	előfizetővel bíró hálózatban		összesen	bpesti egységes hálózatban	vidéken	összesen
Az 1930. évben	3.404	3.715	46.601	35.618			82.219	2.212	103.890	—	103.890	
Az 1931. évben	2.599	3.253	47.095	33.840			80.935	2.376	106.946	14.189	121.135	
Az 1932. évben	2.066	2.735	46.884	32.415			79.299	2.196	107.564	13.867	121.431	
Az 1933. évben	1.894	2.576	47.962	31.109			79.071	2.207	107.146	12.801	119.947	
Az 1934. évben	1.873	2.557	53.338	34.354			87.692	2.303	111.898	11.911	123.809	
Az 1935. évben	1.903	2.573	58.339	15.088	18.723	92.150	2.257	121.980	12.944	134.924		
Az 1936. évben	1.947	2.607	63.537	16.699	22.218	102.454	2.155	127.933	14.261	142.194		
Az 1937. évben	2.133	2.820	70.325	18.165	23.290	111.780	2.117	134.885	16.358	151.243		
1936. IX.	182	238	61.663	16.168	20.351	98.182	1.755	9.810	1.209	11.019		
X.	183	242	62.250	16.254	20.375	98.879	1.751	11.014	1.281	12.295		
XI.	155	211	62.742	16.361	19.866	98.969	1.751	11.611	1.332	12.943		
XII.	161	220	63.537	16.699	22.218	102.454	2.155	10.796	1.271	12.067		
1937. I.	140	201	63.951	16.763	22.242	102.956	2.155	10.742	1.266	12.008		
II.	135	188	64.393	16.917	22.375	103.685	2.155	11.378	3.111	12.689		
III.	159	218	64.846	17.004	22.510	104.360	2.155	10.440	1.210	11.650		
IV.	154	212	65.100	17.076	22.599	104.775	2.155	11.371	1.337	12.708		
V.	186	244	65.348	17.158	22.798	105.304	2.025	12.007	1.353	13.360		
VI.	187	246	66.142	17.484	22.822	106.448	2.027	11.772	1.385	13.157		
VII.	200	262	67.103	17.562	22.411	107.076	2.041	10.887	1.352	12.239		
VIII.	220	278	67.445	17.678	22.614	107.737	2.053	10.039	1.341	11.380		
1936. IX.—1937. VIII. összesen:	2.062	2.760	—	—	—	—	—	131.796	15.719	147.515		
1937. IX.	191	251	68.280	17.775	22.780	108.835	2.055	10.664	1.364	12.028		
X.	191	257	68.901	17.922	22.942	109.765	2.065	11.822	1.440	13.262		
XI.	173	229	69.588	18.062	23.083	110.733	2.115	12.185	1.446	13.631		
XII.	174	234	70.325	18.165	23.290	111.780	2.117	11.640	1.423	13.063		
1938. I.	152	212	70.853	18.469	23.223	112.545	2.133	11.986	1.486	13.472		
II.	144	199	71.383	18.566	23.380	113.329	2.139	11.650	1.437	13.087		
III.	166	226	71.832	18.882	23.306	114.020	2.141	10.916	1.329	12.245		
IV.	167	224	72.141	18.952	23.421	114.514	2.139	12.234	1.470	13.704		
V.	190	252	72.407	19.028	23.552	114.987	2.118	11.668	1.397	13.065		
VI.	204	263	73.122	19.111	23.743	115.976	2.099	12.144	1.515	13.659		
VII.	208	268	73.193	19.188	23.993	116.374	2.107	11.521	1.514	13.035		
VIII.	243	301	73.283	19.305	24.216	116.804	2.133	10.715	1.566	12.281		
1937. IX.—1938. VIII. összesen:	2.203	2.916	—	—	—	—	—	139.145	17.387	156.532		
1937. I.—VIII.	1.381	1.849	—	—	—	—	—	88.565	10.626	99.191		
1938. I.—VIII.	1.474	1.945	—	—	—	—	—	92.834	11.714	104.548		
Összehasonlítások	1938. VIII. havában	szám-										
	1937. VIII. havához képest több (+)	szerezüleg	+ 23	+ 23	+5.838	+1.627	+1.602	+9.067	+ 80	+ 676	+ 225	+ 901
	kevesebb (-)	%-ban	+ 10.4	+ 8.3	+ 8.6	+ 9.2	+ 7.1	+ 8.4	+ 3.9	+ 6.7	+ 16.8	+ 7.9
	1937. IX.—1938. VIII. időszakban	szám-										
	1936. IX.—1937. VIII. időszakhoz képest több (+)	szerezüleg	+ 141	+ 156	—	—	—	—	—	+7.349	+1.668	+ 9.017
kevesebb (-)	%-ban	+ 6.8	+ 5.6	—	—	—	—	—	+ 5.6	+ 10.6	+ 6.1	
1938. I.—VIII. időszakban	szám-											
1937. I.—VIII. időszakhoz képest több (+)	szerezüleg	+ 93	+ 96	—	—	—	—	—	+4.269	+1.088	+ 5.357	
kevesebb (-)	%-ban	+ 6.7	+ 5.2	—	—	—	—	—	+ 4.8	+ 10.2	+ 5.4	

*) Az 1938. évi adatok ideiglenesek.

¹⁾ Csak az üzemben levő előfizetői állomások.

²⁾ Vasuti táviróhivatalok forgalmával együtt.

³⁾ 1936. decemberétől az összes nyilvántartott távbeszélő állomások.

I. Forgalom. *)

3. Távbeszélő. 4. Rádió,

Időszak		T á v b e s z é l ő							Rádió			
		Köz- pon- tok száma	Kezdeményezett			Érkezett			Engedélyesek száma			
			távolsági beszélgetések száma ezrekben							Buda- pesten	vidé- ken	össz- szesen
bpesti egysé- ges háló- zatban	vidé- ken	össz- szesen	a bpesti egysé- ges háló- zatban	vidé- ken	össz- szesen							
Az 1930. évben		1.426	1.431	3.363	4.794	1.391	3.301	4.692	108.161	199.748	307.909	
Az 1931. évben		1.445	1.285	3.094	4.379	1.281	3.004	4.285	111.774	213.258	325.032	
Az 1932. évben		1.446	1.183	2.558	3.741	1.138	2.479	3.617	113.360	208.616	321.976	
Az 1933. évben		1.465	1.145	2.345	3.490	1.059	2.306	3.365	115.114	213.065	328.179	
Az 1934. évben		1.494	1.157	2.467	3.624	1.081	2.426	3.507	118.010	222.107	340.117	
Az 1935. évben		1.524	1.249	2.863	4.112	1.152	2.822	3.974	122.676	230.231	352.907	
Az 1936. évben		1.550	1.287	2.972	4.259	1.206	2.932	4.138	127.540	237.814	365.354	
Az 1937. évben		1.613	1.346	3.365	4.711	1.267	3.327	4.594	134.465	249.040	383.505	
1936.	IX.	1.555	120	290	410	116	285	401	123.548	231.048	354.596	
	X.	1.557	120	295	415	113	293	406	124.590	232.464	357.054	
	XI.	1.557	114	262	376	109	259	368	126.230	235.113	361.343	
	XII.	1.550	108	249	357	101	250	351	127.540	237.814	365.354	
	1937.	I.	1.550	101	237	338	93	237	330	129.593	241.605	371.198
		II.	1.550	102	224	326	94	221	315	130.553	243.611	374.168
		III.	1.551	96	240	336	90	238	328	131.388	244.700	376.084
		IV.	1.556	107	246	353	98	245	343	131.629	244.940	376.569
		V.	1.558	110	262	372	104	256	360	131.946	244.617	376.563
		VI.	1.561	114	276	390	113	273	386	130.785	242.966	373.751
		VII.	1.559	122	311	433	114	307	421	130.448	241.833	372.281
		VIII.	1.563	123	325	448	115	318	433	129.734	241.553	371.287
1936. IX.—1937. VIII. összesen:		—	1.337	3.217	4.554	1.260	3.182	4.442	—	—	—	
1937.	IX.	1.566	125	317	442	119	313	432	130.117	242.123	372.240	
	X.	1.569	121	328	449	117	323	440	131.190	243.529	374.719	
	XI.	1.570	114	303	417	108	303	411	132.710	246.087	378.797	
	XII.	1.613	110	294	404	101	295	396	134.465	249.040	383.505	
	1938.	I.	1.614	108	283	391	97	285	382	136.708	252.348	389.056
		II.	1.618	106	260	366	94	260	354	137.719	254.532	392.251
		III.	1.618	103	286	389	94	284	378	138.741	255.970	394.711
		IV.	1.619	116	289	405	107	291	398	139.141	256.551	395.692
		V.	1.622	107	306	413	100	301	401	139.135	257.085	396.220
		VI.	1.627	123	332	455	119	326	445	138.880	256.295	395.175
		VII.	1.629	134	380	514	124	376	500	138.136	255.354	393.490
		VIII.	1.630	145	409	554	133	409	542	137.685	255.855	393.540
1937. IX.—1938. VIII. összesen:		—	1.412	3.787	5.199	1.313	3.766	5.079	—	—	—	
1937. I.—VIII.		—	875	2.121	2.996	821	2.095	2.916	—	—	—	
1938. I.—VIII.		—	942	2.545	3.487	868	2.532	3.400	—	—	—	
Összehasonlítások	1938. VIII. havában 1937. VIII. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 67	+ 22	+ 84	+ 106	+ 18	+ 91	+ 109	+ 7.951	+ 14.302	+ 22.253
		%-ban	+ 4,3	+ 17,9	+ 25,8	+ 23,7	+ 15,6	+ 28,6	+ 25,2	+ 6,1	+ 5,9	+ 6,0
	1937. IX.—1938. VIII. időszakban 1936. IX.—1937. VIII. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	—	+ 75	+ 570	+ 645	+ 53	+ 584	+ 637	—	—	—
		%-ban	—	+ 5,6	+ 17,7	+ 14,2	+ 4,2	+ 18,4	+ 14,3	—	—	—
	1938. I.—VIII. időszakban 1937. I.—VIII. időszak- hoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	—	+ 67	+ 424	+ 491	+ 47	+ 437	+ 484	—	—	—
		%-ban	—	+ 7,6	+ 20,0	+ 16,4	+ 5,7	+ 20,8	+ 16,6	—	—	—

*) Az 1938. évi adatok ideiglenesek.

II. A forgalom munkaegységekben.*)

Időszak	Kincstári postahivataloknál:					Postamesteri hivataloknál és ügynökségeknél:								
	Posta	Távíró	Távbeszélő	Rádió	Összes	Posta	Távíró	Távbeszélő	Rádió	Összes				
	munkaegységek száma													
	ezrekben					ezrekben	%-ban	ezrekben			ezrekben	%-ban		
Az 1930. évben	186.223	27.761	105.715	5.953	325.652	71,3	98.809	11.325	16.843	3.891	130.868	28,7		
Az 1931. évben	161.075	22.657	103.432	6.494	293.658	72,7	80.932	9.792	15.387	4.234	110.345	27,3		
Az 1932. évben	135.946	17.848	97.845	6.900	258.539	72,9	70.612	7.847	13.667	4.174	96.300	27,1		
Az 1933. évben	129.388	16.501	95.047	6.774	247.710	72,6	69.057	7.049	13.326	3.912	93.344	27,4		
Az 1934. évben	130.711	16.294	99.131	7.185	253.321	72,3	71.557	6.974	14.471	4.052	97.054	27,7		
Az 1935. évben	132.288	16.663	108.581	7.516	265.048	72,0	74.560	7.130	17.197	4.155	103.042	28,0		
Az 1936. évben	137.907	17.822	114.310	7.804	277.843	71,6	79.933	7.327	18.430	4.251	109.941	28,4		
Az 1937. évben	143.639	19.595	121.662	8.216	293.112	71,1	85.416	8.007	21.218	4.386	119.027	28,9		
1936. IX.	11.643	1.688	9.278	644	23.253	70,6	6.958	679	1.713	349	9.699	29,4		
X.	13.224	1.696	10.010	649	25.579	70,3	7.960	698	1.782	351	10.791	29,7		
XI.	11.539	1.449	10.301	657	23.946	71,9	6.810	595	1.601	355	9.361	28,1		
XII.	14.228	1.531	9.713	664	26.136	70,8	8.253	593	1.568	358	10.772	29,2		
1937. I.	11.031	1.360	9.580	674	22.645	72,0	6.366	551	1.530	365	8.812	28,0		
II.	10.880	1.274	9.975	679	22.808	72,6	6.260	517	1.456	369	8.602	27,4		
III.	11.941	1.493	9.339	682	23.455	71,5	6.784	607	1.565	371	9.327	28,5		
IV.	11.308	1.456	10.066	685	23.515	72,2	6.544	576	1.575	369	9.064	27,8		
V.	11.208	1.677	10.506	686	24.077	72,1	6.568	678	1.681	368	9.295	27,9		
VI.	11.708	1.718	10.473	681	24.580	71,8	6.830	694	1.751	366	9.641	28,2		
VII.	12.144	1.840	10.042	679	24.705	70,0	7.563	778	1.893	363	10.597	30,0		
VIII.	11.029	1.981	9.619	677	23.306	69,8	6.898	837	1.967	363	10.065	30,2		
1936 IX.—1937. VIII. összesen:	141.883	19.163	118.902	8.057	288.005	71,3	83.794	7.803	20.082	4.347	116.026	28,7		
1937. IX.	12.062	1.778	10.003	679	24.522	70,3	7.245	747	1.993	363	10.348	29,7		
X.	13.308	1.781	10.722	684	26.495	70,0	8.227	728	2.041	365	11.361	30,0		
XI.	12.293	1.592	10.848	691	25.424	71,6	7.415	650	1.916	370	10.351	28,9		
XII.	14.727	1.645	10.489	719	27.580	70,5	8.716	644	1.850	354	11.564	29,5		
1938. I.	11.783	1.423	10.670	730	24.606	72,1	6.742	599	1.819	359	9.519	27,9		
II.	11.272	1.346	10.404	735	23.757	72,1	6.572	552	1.707	363	9.194	27,9		
III.	12.057	1.539	9.891	740	24.227	71,2	6.916	633	1.866	365	9.780	28,8		
IV.	12.562	1.519	10.890	742	25.713	71,0	7.604	639	1.866	366	10.475	29,0		
V.	11.596	1.719	10.474	742	24.531	71,5	6.691	698	2.036	367	9.792	28,5		
VI.	11.393	1.833	11.012	741	24.979	71,6	6.761	749	2.029	365	9.904	28,4		
VII.	12.141	1.884	10.788	737	25.550	70,1	7.398	826	2.314	365	10.903	29,9		
VIII.	12.165	2.131	10.445	736	25.474	68,8	7.784	943	2.452	366	11.545	31,2		
1937. IX.—1938. VIII. összesen:	147.359	20.190	126.636	8.676	302.861	70,8	88.071	8.408	23.889	4.368	124.736	29,2		
1937. I.—VIII.	91.249	12.799	79.600	5.443	189.091	71,5	53.813	5.238	13.418	2.934	75.403	28,5		
1938. I.—VIII.	94.959	13.394	84.574	5.903	198.840	71,0	56.468	5.639	16.089	2.916	81.112	29,0		
Összehasonlítások	1938. VIII. havában	szám-szerüleg	+1.136	+ 150	+ 826	+ 59	+2.171	—	+ 886	+ 106	+ 485	+ 3	+1.480	—
	1937. VIII. havához képest több (+) kevesebb (-)	%-ban	+ 10,3	+ 7,6	+ 8,6	+ 8,7	+ 9,3	—	+ 12,8	+12,7	+ 24,6	+ 0,8	+ 14,7	—
	1937 IX.—1938. VIII. időszakban.	szám-szerüleg	+5.476	+ 1.027	+7.734	+ 619	+ 14.856	—	+4.277	+ 605	+3.807	+ 21	+8.710	—
	1936. IX.—1937. VIII. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	%-ban	+ 3,8	+ 5,4	+ 6,5	+ 7,7	+ 5,2	—	+ 5,1	+ 7,8	+ 19,0	+ 0,5	+ 7,5	—
1938. I.—VIII. időszakban, 1937. I.—VIII. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	szám-szerüleg	+3.720	+ 595	+4.974	+ 460	+9.749	—	+2.655	+ 461	+2.671	— 18	+5.709	—	
	%-ban	+ 4,1	+ 4,6	+ 6,2	+ 8,4	+ 5,2	—	+ 4,9	+ 7,6	+ 19,9	- 0,6	+ 7,6	—	

*) Az 1938. évi adatok ideiglenesek.

II. A forgalom munkaegységekben.*)

Időszak		Összes postai szerveknél:									
		Posta		Távíró		Távbeszélő		Rádió		Összes	
		munkaegységek száma									
		ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban
Az 1930. évben		285.032	62.4	39.086	8.6	122.558	26.8	9.844	2.2	456.520	
Az 1931. évben		242.007	59.9	32.449	8.0	118.819	29.4	10.728	2.7	404.003	
Az 1932. évben		206.558	58.3	25.695	7.2	111.512	31.4	11.074	3.1	354.839	
Az 1933. évben		198.445	58.2	23.550	6.9	108.373	31.8	10.686	3.1	341.054	
Az 1934. évben		202.268	57.8	23.268	6.6	113.602	32.4	11.237	3.2	350.375	
Az 1935. évben		206.848	56.2	23.793	6.5	125.778	34.2	11.671	3.1	368.090	
Az 1936. évben		217.840	56.2	25.149	6.5	132.740	34.2	12.055	3.1	387.784	
Az 1937. évben		229.055	55.6	27.602	6.7	142.880	34.7	12.602	3.0	412.139	
1936.	IX.	18.601	56.4	2.367	7.2	10.991	33.4	993	3.0	32.952	
	X.	21.184	58.3	2.394	6.6	11.792	32.4	1.000	2.7	36.370	
	XI.	18.349	55.1	2.044	6.1	11.902	35.7	1.012	3.1	33.307	
	XII.	22.481	60.9	2.124	5.7	11.281	30.6	1.022	2.8	36.908	
	1937.	I.	17.397	55.3	1.911	6.1	11.110	35.3	1.039	3.3	31.457
		II.	17.140	54.6	1.791	5.7	11.431	36.4	1.048	3.3	31.410
		III.	18.725	57.1	2.100	6.4	10.904	33.3	1.053	3.2	32.782
		IV.	17.852	54.8	2.032	6.3	11.641	35.7	1.054	3.2	32.579
V.		17.776	53.2	2.355	7.1	12.187	36.6	1.054	3.1	33.372	
VI.		18.538	54.2	2.412	7.0	12.224	35.7	1.047	3.1	34.221	
VII.		19.707	55.8	2.618	7.4	11.935	33.8	1.042	3.0	35.302	
VIII.		17.927	53.7	2.818	8.5	11.586	34.7	1.040	3.1	33.371	
1936. IX.—1937. VIII. összesen:		225.677	55.8	26.966	6.7	138.984	34.4	12.404	3.1	404.031	
1937.	IX.	19.307	55.4	2.525	7.2	11.996	34.4	1.042	3.0	34.870	
	X.	21.535	56.9	2.509	6.6	12.763	33.7	1.049	2.8	37.856	
	XI.	19.708	55.1	2.242	6.2	12.764	35.7	1.061	3.0	35.775	
	XII.	23.443	60.0	2.289	5.8	12.339	31.5	1.073	2.7	39.144	
	1938.	I.	18.525	54.3	2.022	5.9	12.489	36.6	1.089	3.2	34.125
		II.	17.844	54.2	1.898	5.8	12.111	36.7	1.098	3.3	32.951
		III.	18.973	55.8	2.172	6.4	11.757	34.6	1.105	3.2	34.007
		IV.	20.166	55.7	2.158	6.0	12.756	35.2	1.108	3.1	36.188
V.		18.287	53.3	2.417	7.0	12.510	36.5	1.109	3.2	34.323	
VI.		18.154	52.0	2.582	7.4	13.041	37.4	1.106	3.2	34.883	
VII.		19.539	53.6	2.710	7.4	13.102	36.0	1.102	3.0	36.453	
VIII.		19.949	53.9	3.074	8.3	12.897	34.8	1.102	3.0	37.022	
1937. IX.—1938. VIII. összesen:		235.430	55.1	28.598	6.7	150.525	35.2	13.044	3.0	427.597	
1937. I.—VIII.		145.062	54.8	18.037	6.8	93.018	35.2	8.377	3.2	264.494	
1938. I.—VIII.		151.437	54.1	19.033	6.8	100.663	36.0	8.819	3.1	279.952	
Összehasonlítások	1938. VIII. havában képest több (+) kevesebb (-)	szám-szerűleg + 2.022	— +	256	— +	1.311	— +	62	— +	3.651	
	%-ban	+ 11.3	— +	9.1	— +	11.3	— +	6.0	— +	10.9	
	1937. IX.—1938. VIII. időszakban képest több (+) kevesebb (-)	szám-szerűleg + 9.753	— +	1.632	— +	11.541	— +	640	— +	23.566	
	%-ban	+ 4.3	— +	6.0	— +	8.3	— +	5.2	— +	5.8	
1938. I.—VIII. időszakban 1937. I.—VIII. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	szám-szerűleg	+ 6.375	— +	996	— +	7.645	— +	442	— +	15.458	
	%-ban	+ 4.4	— +	5.5	— +	8.2	— +	5.3	— +	5.8	

* Az 1938. évi adatok idejleglensek.

A rádióelőfizetők száma az előző év augusztus hónapjához viszonyítva 22.253 engedéllyessel, vagyis 6·0%-kal, a f. év július hónapjához képest pedig 50 engedéllyessel, vagyis 0·01%-kal emelkedett. Az emelkedés f. évi júliushoz viszonyítva igen szerény, azonban nem is az emelkedés mértékén, hanem az emelkedő irányzaton van a hangsúly, minthogy 1930 év óta csak másodszer fordult elő, hogy az előfizetői létszám már augusztusban emelkedésnek indult. Az augusztusi emelkedés előidézésében a hó végén rendezett rádiótárgysorsjátéknak igen fontos szerepe lehet. Erdekess, hogy a vidéki előfizetők száma 501-gyel emelkedett, a budapesti előfizetők száma viszont 451-gyel csökkent. Az előfizetői létszám alakulása tehát Budapesten és vidéken teljesen különböző volt.

2. A forgalom munkaegységeiben.

A posta különböző üzletágainak forgalmát munkaegységeiben is kifejezi, mint hogy az összeforgalom általános és áttekinthető kifejezésére a darabszámok egyszerű összegezése útján nyert összdarabszám erre nem alkalmas. Ebben a darabszámokban ugyanis az egyes üzletágak különböző természetű küldeményei és szolgáltatásai, másrészt darabszámok és összegek vegyesen szerepelnek. A különböző természetű szolgáltatások összehadhatása végett ezeket először közös nevezőre kellett hozni. Ez oly módon történt, hogy minden egyes szolgáltatást a munka minőségének, mennyiségének és az elvégzés időtartamának figyelembe vételével értékeltünk. Az értékelés

mérőeszköze a munkaegység. A közös nevezőre, a munkaegységre hozott szolgáltatások egyszerű összeadásának végösszege fejezi ki az egyes üzletágak munkaegységeiben elért forgalmát.

A munkaegységek tehát már alkalmasak az általános posta, táviró, távbeszélő és rádió forgalom mérésére és összehasonlítására, de természetesen csak akkor, ha az összehasonlítási időszakban végzett munkák értékelése egyforma alapon történik. A közölt táblázatok adatai az egyenlő értékelés alapján megállapított munkaegységek számát tüntetik fel és így a forgalom alakulásának megítélésére alkalmasak. Megjegyezzük azonban, hogy ezek az adatok a személyzet által tényleg feldolgozott munkaegységek számával nem azonosak.

A munkaegységekben kifejezett forgalom a múlt év augusztusához képest 10·9%-kal emelkedett. Legnagyobb a forgalom-emelkedés a postai és a távbeszélő üzletágnál, egyaránt 11·3%-ot, ezt követi a táviróforgalom 9·1%-os, majd a rádió üzletág 6·0%-os emelkedéssel. A postai munkaegységek ily nagymértvű emelkedését részben a múlt évi alacsonyabb forgalomnak is tulajdoníthatjuk, minthogy a múlt év augusztusában illetménykifizetések nem voltak.

A munkaegységek számát kincstári és postamesteri hivatalok szerinti részletezéssel feltüntető táblázat adatai szerint a postamesteri hivatalok rádió munkaegységei csak 0·5%-kal emelkedtek. Ez annak a következménye, hogy a Kispest 1. sz. postahivatal 1937. december óta nem a postamesteri, hanem a kincstári postahivatalok között szerepel.

ELMÉLET — GYAKORLAT.

Théorie — Pratique.

30. Nyomatványküldeményhez csatolható-e megcímezett postautalvány is?

Igen!

Az A. 1. Szab. 32. §. 3. a) pontja értelmében ugyanis a nyomatványokhoz csatolhatók mind a belföldi, mind a külföldi forgalomban a küldemény feladójának címével ellátott és a küldemény rendeltetési országának levélbélyegével viselkedés céljából bérmentesített levelezőlapok, borítékok vagy címszalagok. E szerint nyomatványokhoz bérmentesített levelezőlapok, borítékok vagy címszalagok csak akkor csatolhatók, ha azok a küldemény feladójának címével el vannak látva

A nyomatványokhoz csatolható postautalványokra vonatkozólag a hivatkozott rendelkezésben nincs kifejezett szabály arra nézve, vajjon a nyomatványhoz csatolt postautalványt a feladó címével el kell-e látni vagy sem? Az azonban nem vitás, hogy a feladó a nyomatványhoz csatolt utalványt saját nevére címezheti. Az A. 1. Szab. 32. §. 1. a) pontja értelmében ugyanis bármely nyomatványküldemény külsején és belsejében, vagyis a nyomatványhoz csatolható postautalványon is szabad kézírással vagy bármilyen más módon a feladó címét feltüntetni. (Beküldött kérdés.)

31. Nyomatványként feladott zeneművön „Igaz baráti szeretettel köszönt — aláírás” kézírásos feljegyzés alkalmazható-e?

Igen!

Az A. 1. Szab. 32. §. 2. h) pontjában foglaltak értelmében „könyveken, röpiratokon, hírlapokon és folyóiratokon, fényképeken, metszeteken, zeneműveken...” egyszerű tiszteletnyilvánító ajánlást bármely módon szabad feltüntetni. Minthogy az „Igaz baráti szeretettel köszönt” feljegyzés nem lépi túl az egyszerű tiszteletnyilvánító ajánlás keretét, azt a nyomatványként feladott zeneműveken, mint megengedett feljegyzést kell elfogadni. Természetesen a feljegyzés alatt a feladó aláírása is megengedett, mert az A. 1.

Szab. 32. §. 1. a) pontjában foglaltak értelmében a feladó aláírását bármely nyomatványon lehet alkalmazni. (Beküldött kérdés.)

32. A beszolgáltató postahivatal mindig felelős a beszolgáltatásban beszállított tekercsek tartalmáért?

Amíg a beszolgáltatást a gyűjtőpostahivatal átvette.

Az érc (arany és ezüst-) pénzek beszolgáltatását a Szabályrendeletek Gyűjteménye VII. rész 27. folyó szám alatt közzétett 78.964. sz. rendelet 6. pont 1. bekezdése szabályozza. Eszerint, a pénztárak a tétel részekben (nem teljes tételben) beszolgáltatott pénzküldeményeket kötelesek mindjárt felbontani és megszámlálni. (Beküldött kérdés.)

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Revue étrangère.

POSTA.

Németország.

A birodalmi német posta 60 év óta tervezi a postatakarékpénztári szolgálatnak a birodalom területén való rendszeresítését. Ennek a szolgálatnak bizonyos fokú helyettesítőjeként ugyan bevezette az ú. n. csekkhivatalok szervezetét; ez a szervezet azonban a nép szélesebb rétegeinek takarékosági hajlandóságait nem volt alkalmas kellő mértékben kiszolgálni, csupán a követeléseknek postai úton való behajtását tudta biztosítani.

Ausztriának a Németbirodalomhoz történő csatolása alkalmából az osztrák postát tudvalevően összes berendezéseivel együtt a német birodalmi postaszervezetbe beolvasztották. Egy most megjelent birodalmi kancellári rendelet az 1833 óta fennálló osztrák postatakarékpénztári szervezetet is a németbirodalmi postaminiszternek rendelte alá, megadván annak a kerületi postai igazgatóságok jogállását. Egyidejűleg a német nép vezére és kancellárja elrendelte, hogy a postatakarékpénztár intézménye a szűkebb értelemben vett Németbirodalom területén is az osztrák mintának megfelelően legrövidebb időn belül szerveztessék meg.

Ebből az alkalomból tájékozódásul említjük meg, hogy a megszűnt osztrák posta 83.833 km² területén 6.8 millió, a németbirodalmi posta pedig az Anschluss előtt 470.699 km² területen, 67.6 millió lakos postai szükségletét látta el; Ausztriá-

ban 104, a régi Németbirodalomban 92 darab levélpostai küldemény, továbbá 1.9, illetőleg 4 darab csomag esett 1—1 lakosra.

A birodalmi egységes postatakarékpénztári intézmény egyike lesz a leghatalmasabb ilyen nemű szervezetnek, mert az eddigi osztrák posta területén kívül a Németbirodalom régi területének 47.000 hivatala, 5.000 fiókhivatala, 10.000 postaügynöksége, 26.000 postaállomása és 6.000 posta segédállomása kapcsolódik be a létesítendő postatakarékpénztár közvetítő hivatalai sorába. Ezenkívül a német posta 26.000 faluzólevélhordóját is fel akarja hatalmazni takarékbetétek átvételére és visszafizetések teljesítésére. A takarékbetétek után 3% kamatot ad a német postatakarékpénztár. A rövid utas és a hosszú utas felmondás rendszere, a befizetések elfogadása és a visszafizetések teljesítése egyébként teljesen a magyar, illetőleg az osztrák postatakarékpénztárnál eddig bevált szabályoknak megfelelően fog ezután is megtörténni. (D. P. 1938:36.)

*

A birodalmi német postaminiszter Oberschlemafürdő és Auersbach között ez év augusztus 27-től kezdve ismét üzembe helyezte a régi jóvilág lófogató postakocsiforgalmát, — amely az e vidéket tömegesen felkereső kirándulók szállításával óhajt foglalkozni. A postakocsi visszakarta a régi formaruháját és a kis fürdőbe vezető úton újból megszólal a költők által anynyi formában megénekelte postakürt. A ha-

gyománys lófogató postakocsiforgalom újrafelvételével a német posta a közönség köréből hozzáérkezett sokoldalú kívánságnak óhajtott kísérletképen eleget tenni. A birodalmi postaminiszter, dr. Ohnesorge a személyszállító postakocsi üzemének megindításával egyidejűleg kijelentette, hogy amennyiben a kísérlet beválik, Németországnak természeti szépségekben bővelkedő hegyvidékein, rövidebb útszakaszon, több helyen is üzembe helyezi a lovasfogatok útján való személyszállítást. (D. P. 1938.36.)

*

Egyik nagyobb berlini felvevőpostahivatalnál a birodalmi német posta újabban különleges felvevőállást rendezett be, ahol ú. n. beszélő-leveleket lehet feladni. Háromszáz szavanként 1 M 50 pf. lefizetése ellenében a felvevőfülkékben a feladó a címzettnek szánt közleményét kisebb alakú hanglemezekre mondhatja be, amelyet azután a felvétel megtörténtével a hasonló súlyú levél kétszeres útjának bélyegben történő felragasztása után levélpostai küldeményként továbbít a német posta. 15 pfennig különdíj lefizetése esetében a felvevőhivatal a beszélő-levélhez még 3 db hanglemezt is mellékel úgy, hogy a címzett — amennyiben hangosan beszélő berendezése van odahaza — a beszélő-levél vétele után annak tartalmát nyomban meg is hallgathatja. A híradáshoz a német szaklapok hozzátesszik, hogy a berendezkedés már csak az újság ingerén keresztül is egyelőre közkeveltségnek örvend. (P. N. 1938.9.) (Kovács.)

TÁVIRÓ

Amerika.

A Western Union amerikai táviró társaság egyike a világ legnagyobb táviró társaságainak. Nyolcvan éve áll fenn. Vezeték- és kábelhálózata messze behálózta és átszeli a világtengereket.

Táviróhálózata 1938 január elsején megközelítette a 400.000 km-t; ebből kereken 343.000 km légvezetésekre és kereken 7.000 km földalatti; 40.000 km pedig tenger-alatti kábelvezetésekre esik. Ezt a hálózatot a társaság az elmúlt esztendőben 2-4 milliós dollár költséggel 12.300 km vonalhosszúsággal növelte s a vashuzalokat rézhuzalokkal cserélte fel. Bár a mai táviróforgalom ezt a hálózatbővítést nem teszi indokolttá, voltak azonban idők, s remélik, hogy ezek vissza fognak térni, amikor az egész hálózat teljesen ki volt használva. A hálózatot különben is karban kell tartani, úgy, hogy az az elképzelhető legnagyobb igényeknek is meg tudjon felelni.

A Western Union táviró társaság forgalmának lebonyolításában a múlt év végén 20.445 táviróhivatal és mintegy 17.000 fióktáviróhivatal vett részt.

A társaság 1937. évi 100.483.000 dollár nyers bevételével 2.063.000 dollárral haladta meg az előző évi jövedelmet. Ez a jövedelemnövekedés 2.1%-nak felel meg. Az egyes évnegyedeket külön-külön tekintve, nem lehet említés nélkül hagyni azt a tényt, hogy míg az első negyedévben a bevételek emelkedése az előző év azonos negyedével szemben 2.574.000 dollárt, vagyis 11.3% bevétel-növekedést eredményezett, addig az év hátralevő 9 hónapjának bevételével 511.000 dollárral alatta maradt az előző évi azonos 9 hónap jövedelmének. Ennek oka az amerikai gyárilap hirtelen bekövetkezett válságára vezethető vissza.

Az üzemi kiadások 7.3%-kal meghaladták az előző évi kiadásokat. Az üzemi kiadásokat, amelyeket az 1929. év utáni válságévekben jelentékenyen csökkentettek, az ismételt csökkentések ellenére sem tudták oly alacsony színvonalon tartani, mint ahogyan ez a bevételekkel összhangban szükséges lett volna. Lehétlenne tette ezt az adóterhek ismételt emelkedése, a fizetésemelések és az anyagárok emelkedése. Ezek a tényezők az üzemben elért megtakarításokat felemésztették.

A személyzettel történt megállapodás alapján az 1931 és 1932-ben leszállított illetményeket, az élet drágulása következtében, a társaság fokozatosan ismét felemelte az 1929. évi színvonalra. Ezzel a fizetésemeléssel a személyzeti illetmények tárgy-évi összege 64.1 millió dollárra emelkedett, beleértve 2.1 millió dollár nyugdíjterhet és végkielégítési összegeket. A személyzeti kiadások az évi nyersbevétel 64%-át képezték; a személyzeti létszám pedig 1937. év végén 48.375 volt.

A nyereség- és veszteség számla 3,326.000 dollár tiszta felesleget mutat fel.

Tekintettel a bevételeknek az 1937-ben bekövetkezett jelentékeny apadására, továbbá a kiadásoknak növekedésére, a társaság a többi táviró társasággal egyetemben a szövetségi távközlési bizottság hozzájárulását kérte bizonyos szolgálatok díjának 15%-kal való emeléséhez. A bizottság e kérésre nézve még nem döntött ugyan, de a folyó évi bevételek kedvező alakulása folytán nem várható, hogy a kért díjemeléshez hozzájáruljon.

Nemcsak forgalmi, hanem műszaki téren is haladást mutat a társaság. Így a Newyork—Washington és Newyork—Atalanta táviró hálózat vonalain a vivőfrekvenciás berendezéseket továbbfejlesztette és a kézirat-átviteli kísérleteket tovább

folytatta. Nagyjelentőségű a társaságnak az a törekvése, hogy a távíró szolgálatot egyszerűsítse. Ezt oly módon kívánja elérni, hogy a közvetítő hivatalokban a távíratoknak vételét és kézzel való újra továbbítását kiküszöbölje s ezt önműködő átvívó berendezésekkel helyettesítse. Ily átvívó eljárás üzembiztosabb, gazdaságosabb és nagyjövőű. Richmondban az úgynevezett „Reperforator switching“ berendezéssel a távíratokat perforált szalagon veszik fel és azt önműködően továbbítják. Más átvívó berendezés segítségével 24 új közvetlen összeköttetést tudtak létesíteni nagyobb helyek között, ami által évente 3 millió kézítávírat közvetítést küszöböltek ki. (Die Deutsche Post 1938:34.)
Dr. Kende Félix.

TÁVBESZÉLŐ.

Japán.

Távbeszélő előfizetői hívószámok adásvétel tárgya. Japánban minden újonnan jelentkező távbeszélő előfizető, amikor az állomás berendezéséért az előírt 12 yent lefizette, megkapja a távbeszélő központtól, mint ahogyan ez általában történik, előfizetői hívószámát. Ha ez a kijelölt hívószám az előfizetőnek nem felel meg, joga van „közvetítőkhöz“ fordulni. Ezek a közvetítők felhatalmazott ügynökök, akik a távbeszélő előfizetői hívó számokkal kereskednek. A hozzájuk forduló távbeszélő előfizetőknél a távbeszélő központ által adott hívószámait a náluk rendelkezésre álló tartalék hívószámokból kiválasztott hívószámmal cserélik ki, sokszor igen nagy áron. Nagy árat szabnak különösen az ú. n. szerencse-számoknak, amelyekért 1500—7000 yent is elkérnek. Így a 8-as számot különlegesen szerencsés számnak tartják a japánok. Ugyanilyen tulajdonságúnak tartják a 357-es számot. Ezzel szemben vannak számok, amelyekkel — szerintük — szerencsétlenség jár; ilyen pl. a 42-es szám. Ez a szám igen sok japánnál halált jelent, vagy ilyen a 49-es szám is, amely nagy szerencsétlenséget rejt magában. E két számot maga a távbeszélő igazgatás a rendőrtávbeszélő állomások részére adta hívószámként. (Bulletin d' Inform. de Docum. et de Statist. 1938:7—8.)

Németország.

Távbeszélgetések útban levő autókkal. A német távbeszélő igazgatás a távbeszélő szolgálatot útban levő autókra is kiterjesztette. Ezerint Németországban a nagy autóutakon szaladó autókkal épűgy lehet távbeszélgetéseket folytatni, mint bármely távbeszélő előfizetővel. A távbe-

szélgetéseket a rendes módon jelentik be s a rendes díjszabással fogadják el. A beszélgetéseket a nagy autóutak mentén felállított 37 nagyobb távbeszélő állomás útján bonyolítják le. A hívótól pusztán csak azt kívánják meg, hogy a beszélgetést legalább félórával előbb jelentse be, mint ahogyan a hívott a hívó által megjelölt távbeszélő állomás előtt hozzávetőlegesen számítva elhalad. A hívó fél által megjelölt távbeszélő állomás a különböző irányú autóforgalmat lebonyolító két útát egymástól elválasztó gyeptsávon figyelmeztető tábla útján megállásra szólítja fel a hívott autót. A hívott fél azután az állomás távbeszélő fülkéje útján a kérdéses beszélgetést lebonyolítja. (Bulletin d' Informations de Documentation et de Stat. 1938:7—8.)

*

Távolbalátással egybekötött távbeszélő szolgálatot rendszeresített a német távbeszélő igazgatás folyó év július 12-én Berlin és München között. E szolgálat céljára a Leipzig és Nürnbergben áthaladó nagyfrekvenciájú kábelt használták fel, amely a birodalom fővárosát összeköti Münchennel. Ezerint tehát e négy város közt (Berlin, München, Leipzig, Nürnberg) úgy lehet távbeszélgetéseket váltani, hogy a beszélő felek egyúttal látják is egymást. Münchenben két ily állomás szerelték fel, az egyiket a főpályaudvar távíróhivatalában, a másikat a „Deutsches Museum“-ban.

Széles frekvenciasávú kábelek, amelyek a beszélő felek képének átvitelét lehetővé teszik, jelenleg Berlin, Hamburg, Frankfurt a/M és Köln között is építés alatt vannak, s így a távolbalátással egybekötött távbeszélő szolgálatnak e négy városra való kiterjesztése is lehetővé válik.

A távolbalátással egybekötött távbeszélgetéseket írásban, szóval, vagy távbeszélő útján is lehet kérni, a berlini, leipzig, nürnbergi vagy müncheni postahivataloknál, vagy távíróhivataloknál. A háromperces távolbalátással egybekötött távbeszélgetés díja a közönséges távbeszélgetés díjának a kétszerese, hozzáadva a hívott fél meghívásáért, a közönséges távbeszélgetés díjának az egyharmadát. (Journal des Télécommunications 1938:8.)

Németalföld.

A távbeszélőszolgálat fejlődése Németalföldön. Németalföldön a távbeszélő szolgálat 1880-ban indult magántársasági kezelésben. A távbeszélőszolgálat első engedélyese az „International Bell Telephone

Company" volt, amely ezt az engedélyt átadta 1881-ben az „Association néerlandaise des téléphones Bell" társaságnak. Ily módon az első távbeszélő hálózat 1881 június havában Amsterdamban nyílt meg. Ezt követte nemsokára a rotterdami és a hágai helyi távbeszélő hálózat. A helyi hálózatok száma ezután gyorsan szaporodott és 1900 körül az ország fontosabb helyeinek legnagyobb része már el volt látva helyi távbeszélő hálózattal.

A távbeszélő napról-napra újabb problémákat vetett fel. Ezek rendezése végett született meg az 1904-i törvény, amelyet 1904 március 1-én hirdettek ki, s amely a távíróra és távbeszélőre vonatkozó összes kérdéseket rendezte.

A legnagyobb probléma volt, a vidéket ellátni távbeszélővel. A vidéki kerületek ugyanis nincsenek sűrűn beépítve, s azok is, akik belépnek a távbeszélő előfizetők sorába, sokkal kevesebbet veszik igénybe a távbeszélőt, mint a városok, gyárak, és kereskedők. Addig, amíg a távbeszélő magántársaságok kezelésében volt, a távbeszélő fejlődése érdekében nem rentábilis áldozatokat nem igen hoztak, mert hiszen ezek a magántársaságok mind, tisztán kereskedelmi alakulatok voltak, amelyek a nem jövedelmező befektetéseket nem bírták el. Az állam ezért igyekezett ezeknek a magántársaságoknak anyagi támogatást biztosítani.

Egy 1897 szeptember 16-án kelt királyi rendelet rendezte és szabályozta a távbeszélő vonalakra vonatkozó engedményeket, s e vonalakat az állami távbeszélőközpontokba egyesítette. 1904-ben e vonalak az állam birtokába mentek át s az állam ettől az időtől kezdve igyekezett a vonalak építését és fenntartását megszervezni. Az 500 méteres körzetben fekvő cégek 25 forintot fizettek évente, előfizetői díj címén, ezen felül minden beszélgetés 0.025 forintba került. 1916-ban új díjszabást állapítottak meg, amellyel az előfizetési díjat 35 forintra emelték, a beszélgetési díjat pedig törölték. Ez a rendezés erősen támogatta a távbeszélőnek vidéken való elterjedését. Mindaddig, amíg egy bizonyos helyhez kötött távbeszélő előfizetők száma kicsi volt, a vonalak csak helyközi és nemzetközi távbeszélőforgalom lebonyolítására szolgáltak; mihelyt azonban az előfizetők száma elérte az 50-et, az előfizetői csoportot állami távbeszélő központtá alakították át. Az egymást követő évek során a nyilvános távbeszélő hálózat kihasználására 66 engedélyt adtak ki. Hogy ezeket a nagyon is különböző távbeszélő szolgáltatásokat összegegyeztessék, az állam e magánszervezeteket fokozatosan állami szervezetekkel helyettesítette. Ma az egyedüli

távbeszélő hálózatok, amelyek nincsenek állami kezelésben az amsterdami, rotterdami és hágai távbeszélő hálózat. E három város távbeszélő hálózatára vonatkozó engedélyt legutóbb 1921-ben hosszabbították meg, de az államnak joga van, ebbeli szándékának közlésétől számított egy év elteltével, ezeket is állami kezelésbe venni.

Az 1904. évi törvény lényeges megváltoztatásával a kisebb falvakban falusi távbeszélő hivatalokat hívtak életre, oly módon, hogy az érdekelt községek a szükséges helyiségről és személyzetről gondoskodnak. 1920 január 1. óta ezek a kisegítő hivatalok állami ellenőrzés alá kerültek, s a válság éveiben e kis hivatalok nagy része távbeszélő központokká alakult át.

1930-ban az általányszerű távbeszélő előfizetői lehetőséget megszüntették s azt meghatározott előfizetési díjjal és beszélgetési díjjal bíró előfizetési rendszerrel helyettesítették.

Az előfizetők száma 1905-ben az állami hálózatban 949, 1935-ben pedig az állami hálózatban 163.537, a magán hálózatban pedig 93.289 drb volt.

Az első helyközi távbeszélgetést 1888 január 23-án folytatták, amikor az Amsterdam, Haarlem és Zaandam vonalat átadták a forgalomnak. Az első helyközi összeköttetéseket a Bell társaság létesítette, ezeket az állam 1897 október 1-én, vagyis azon a napon vette át, amikor egyszerre 20 várost kötötték össze egymással távbeszélő vonallal. Jelenleg megvan a lehetőség arra, hogy az ország majdnem minden községében lehessen távbeszélgetést folytatni. A nemzetközi távbeszélő forgalmat az első perctől kezdve az állami hálózat bonyolította le. Az első nemzetközi távbeszélő összeköttetést 1895 nov. 1-én Belgiummal létesítették, a másodikat a következő évben Németországgal, 1913-ban, 1922-ben, 1938-ban egymásután nyitották meg a forgalmat Franciaországgal, Nagybritanniával és az Amerikai Egyesült Államokkal. Jelenleg a világnak majdnem összes országával lehet távbeszélgetést folytatni akár vezetéken, akár kábelen, vagy rádióon. Az átmenő forgalom szempontjából Németalföld jelentős szerepet játszik. Így Nagybritanniának a skandináv államokkal váltott összes távbeszélgetéseit Németalföldön át bonyolítják le. Számos ország veszi igénybe Jáva sziget távbeszélő hálózatát, hogy a távol Kelettel beszélgetéseit lebonyolítsa. A nemzetközi távbeszélő forgalomban közvetlen összeköttetés áll fenn Berlinnel, Budapesttel, Londonnal, Koppenhágával. A határokon lévő helységek közül számos áll közvetlen távbeszélő összeköttetésben külföldi távbeszélő központtal.

A távbeszélő forgalom 1895 óta a következőképen alakult:

	Helyközi	Nemzetközi távbeszélgetés
1895-ben	—	1.385
1900-ban	582.867	32.213
1905-ben	1.461.062	126.937
1910-ben	3.352.952	411.926
1915-ben	8.105.209	31.155
1920-ban	10.482.883	758.558
1925-ben	14.293.057	1.452.523
1930-ban	24.121.029	2.301.279
1935-ben	33.822.494	2.037.444

Ezek a számok hűen mutatják, hogy a távbeszélő jelentősége Németalföldön miként fejlődött évről-évre, s miként jutott el arra a helyre, amelyet ma Németalföld távközlési szolgálatai közt elfoglal.

Dr. Kende Félix.

RÁDIÓ.

Anglia.

Mozgóképtovábbító állomás. A British Broadcasting Corporation angol rádióműsorszóró társaság oly mozgó képtovábbító berendezést szerzett be, amelynek segítségével helyszíni közvetítéseket adhat. E helyszíni közvetítéseket kábelen vagy rádióon továbbítják a londoni televíziós adóállomáshoz. A berendezést két kocsira szerelték. Az első kocsi a kép-felvevő készüléket, az ellenőrző berendezést és egy 300 méter hosszú kábelt helyeztek el. Ha a helyszíni közvetítés oly helyről történik, ahol a londoni adóállomással összeköttetésben levő kábel nem áll rendelkezésre, ebben az esetben a továbbítás le-

hetőségét a második kocsin felszerelése nyújtja. Ezen a kocsin ugyanis 1 kw erősségű rádióadóállomást helyeztek el, s a kép-felvevő készülék által felvett képet e rádió adóállomás segítségével továbbítják a londoni televíziós adóállomásra. A hang továbbítása céljából mindig a nyilvános távbeszélő hálózatot használják fel. Az előzetes képátviteli kísérletek céljára a szintén a második kocsin elhelyezett 100 wattos rádió adóállomás szolgál. A társaság több ilyen mozgó állomást szándékozik üzembehelyezni abból a célból, hogy a helyszíni közvetítést egyidőben több különböző pontról tudja felvenni és továbbítani. (Bulletin d' Inform. de Docum. et de Statist. 1938:7—8.)

Németország.

A német igazgatás új rádiónépvevő forgalombahozatalát határozta el. A népvevő árát 35 márkában tervezik megállapítani, amely összeget a vevő fél havonként 2.30 márkával törleszthet. A terv szerint 700.000 ilyen népvevőt fognak gyártani. (Le Petit Radio 1938:594.)

Svájc.

A svájci műsorszóró központi rádióbizottság a rádió előfizetői díj 15 frankról 18 frankra való felemelésének kérdésével foglalkozik. E díjemelés jogosságát a rádiótársaság azzal igyekszik megokolni, hogy a 3 adóállomás műsorát bővítenie kell, mindenekelőtt fel kell javítani őket és az adóállomások üzemi óráinak számát, különösen a tengerentúlról kiinduló s Svájc részére adott műsorok számát növelnie kell. (Le Petit Radio 1938:593.)

Dr. Kende Félix.

HIREK.

Nouvelles

Szerkesztőváltás. Kereskedelem- és közlekedésügyi m. kir. miniszter úr 116.283/IV—1—1938. sz. rendeletével 1938. szeptember 6-ával kezdődő hatállyal lapunk eddigi felelős szerkesztőjét, Nagy Sándor dr. postaigazgatót, ebbeli megbízatásától, érdemeinek elismerése mellett felmentette. Ugyanakkor a Magyar Posta felelős szerkesztői tisztének ellátásával Kovács József dr. postaigazgatót bízta meg.

Országos mozgalom a balesetek megelőzésére. A helyes közlekedésre s a bal-

esetek elhárítására nevelő újszerű és nagy-jelentőségű mozgalmat indított az Országos Közegészségi Egyesület. Ennek során rajz- és verspályázatot hirdetett s az abban résztvevő tanulóknak az iskolák útján közlekedési, házi, mezőgazdasági és ipari balesetelleni képsorozatokat ad, hogy azokat kiszínezzék, szövegét és rajzát módosítsák s maguk is készítsenek a balesetekre figyelmeztető rajzokat és verseket, vagy fordítsák le a szöveget idegen nyelvre s az Ifjúsági Vöröskereszt központja útján cse-

rére küldjék el külföldi vagy hazai iskoláknak. Szétosztásra 40 képsorozatot (2.200 rajzot) kap bármely iskola vagy ifjúsági egyesület, ha az Országos Közegészségügyi Egyesülettől (Budapest, VIII., Észterházy-utca 9. sz.) levélben kéri s a szétküldés költségeire 40 fillért postabélyegeken mellékel. Az egyesület 1.000 P, értékű könyvet és faliképet tűzött ki pályadíjjal oly iskolák és ifjúsági egyesületek jutalmazására, melyek a tanulók legsikerültebb balesetelleni eredeti rajzai és versei közül néhányat a fenti címre 1938. év végéig bekül-

denek. Az egyesület ezek legjavát lapokban közli, újabb képsorozatainál felhasználja s vándorkiállításain bemutatja, hogy az aggasztóan növekvő számú balesetek megelőzésére a tanulók útján a családokat és a nagyközönséget is rávezsse. Kívánatos, hogy e nagyfotosságú munkát az illetékes körök megértően támogassák és megfelelően növeljék a pályadíjakat, amelyek 8000 iskola egymilliót meghaladó tanulóját a helyes közlekedés és a balesetmegelőzés szabályainak megismerésére és terjesztésére serkentik.

BÉLYEGHIREK.

Nouvelles philatéliques.

A lebélyegzésekről igen sok szó esett mostanában a bélyeggyűjtő szaklapokban, sőt a legutóbbi bélyegtervpályázat bíráló bizottságának ülésén is. A bélyegzőlenyomat olvashatósága nemcsak postakezelési, hanem általános szempontból is igen fontos, bélyeggyűjtő szempontból pedig a szép, tiszta bélyegzőlenyomat a használt bélyeget gyűjtők szemében elengedhetetlen követelmény. Hogy miért nem olvasható a bélyegzőlenyomat, annak több oka van. Kezdjük mindjárt azzal, hogy vannak bélyegrajzok, amelyeken az egyébként tiszta, de nem eléggé erős bélyegzőlenyomat esetleg összefolyik a bélyeg rajzával. Vanak azután olyan bélyegszínek, amelyeken a legtisztább bélyegzőlenyomat sem látszik kellőképpen. Hasonló hiányosságok, hibák megelőzésére az illetékesek eddig is mindent megtettek. Jövőben a bélyegtervrajzok készítésével foglalkozó művészek figyelmét is rá kell irányítani arra a fontos követelményre, hogy tervrajzaikon a fekete színt teljesen kerüljék, legsötétebb színűt a nem egészen sötét szürkét használják. De különös gondot kell fordítani jövőben arra is, hogy a bélyegek színe általában ne legyen túlsötét. Mindezek az elővigyázatossági rendszabályok azonban csak akkor vezetnek célra, ha végre a postahivatalok is — hogy, úgy mondjuk — ambicionálni fogják a tiszta, éles, tehát könnyen olvasható bélyegzőlenyomatok alkalmazását. Meg kellett ugyanis állapítani a bélyeggyűjtők panaszaiból, hogy különösen az alkalmi bélyegzők lenyomatai sok esetben jogosan kifogásolhatók. E panaszok vizsgálatánál azt is megállapították, hogy a bélyegzők egyikében-másikában is volt

hiba. Talán a bélyegzésnél használt festék sem egészen kifogástalan.

De önként felvetődik a kérdés, hogyan lehetséges az, hogy egyes postahivatalok ugyanazzal a rajzzal készült bélyegzővel, ugyanazzal a festékkel állandóan kifogástalan bélyegzőlenyomatokat tudnak adni az erre oly kényes bélyeggyűjtő társadalomnak. Bizonyos tehát, hogy a bélyegzéssel foglalkozó személyzet gondossága, vagy felelőssége is fontos tényezője a kifogástalan, vagy panaszos bélyegzőlenyomatoknak. A lebélyegzést végző személyzetet kell tehát elsősorban beoktatni és munkájában kellően ellenőrizni. Ezt pedig minden hivatalnak meg kellene tennie, hiszen minden postásnak évenként sokszor figyelmébe ajánlott kötelessége a lebélyegzések tisztaságára, kifogástalanságára ügyelni és az ide vonatkozó általános és minden különleges bélyegző használatbavételekor külön is megismételt rendelkezést betartani; de kötelessége szem előtt tartani azt is, hogy a bélyeg- és lebélyegzésgyűjtésből a m. kir. postának s ezen keresztül a magyar kincstárnak évről-évre növekedő, jelentékeny összegű bevétele van, amelynek fokozása természetes állami érdek. Ha a hivatalok valamelyike ellenőrzése során észrevenné, hogy a rendes bélyegzésre szolgáló keletbélyegzőjén bármely, a lenyomat tisztaságát érintő hiányosság állapítható meg, a nyombani segítséget tartsa kötelességének és ne várja meg, hogy a közönség, esetleg a bélyeggyűjtők panaszából szerezzen felsőbbbsége tudomást erről a rendellenességről. A bélyegzőfesték és a bélyegzőpárna kezelése körül is sok a kívánni való. Bizonyos, hogy egyes postahi-

vatalok nem kezelik a bélyegzőfestéket sem előírás szerint és ez okozza azt, hogy a bélyegzőpárnára túlsűrű festék kerül, amely természetesen csak elkenődött lenyomatokat adhat. De nem ritka az olyan bélyegző lenyomat sem, amely jóformán csak olajnyomat, alig van benne festék, mert a festék leülepedett és használat előtt nem keverték fel, noha erre utasításuk van a kezelőknek. A bélyegzőpárnák kenése is bizonyos mértékű hozzáértést feltételez, különösen, ha a párna már régebben van használatban és kirongyolódott. Kellő figyelemmel és körültekintéssel még a kevésbbé kifogástalan bélyegzőpárnával is lehet kifogástalan lenyomatokat előállítani. Természetesen, ha a bélyegzőpárna már többé-kevésbé elhasználódott, a bélyegzőt is gyakrabban kell tisztítani. További hibaforrás a meg nem felelő bélyegzőlap. Itt legtöbbször az okoz hibát, hogy a gumilap alá piszok, vagy egyéb idegen dolog kerül, ami miatt a lap használat közben elmozdul. A törött vagy hiányos bélyegzőlappal dolgozó postahivatalok pedig, úgyszólván egyetlen egészséges bélyegzőlenyomatot sem tudnak előállítani, fokozott figyelemmel történő bélyegzéssel sem. Kétségtelen tehát, hogy a kezelő postahivatalok sok jogos panasztól mentesítenék a vezetőséget, ha az itt elmondottakat figyelembe véve, jövőben a bélyegzők, a festék, a bélyegzőpárna és bélyegzőlap kezelésére, a bélyegző személyzet megfelelő oktatására az eddiginél nagyobb gondot fordítanának.

(Merza.)

Könyvszemle.

Bibliographie.

Posta mérnöki szolgálat 1887—1937. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter kiadásában, június hóban jelent meg ez az izléssel és páratlan gondnal összeállított, szemet, lelket gyönyörködtető, szemléltető képekkel és grafikonokkal tarkított, kiváló szakmunka, amely a m. kir. posta műszaki fejlődésének igazi tükörképe.

Kultúra, történet, tudomány, ismeret a 368 oldalon, rendszeres feldolgozásban, olyan aprólékos figyelemmel, tárgyyszeretettel és zamatos magyarsággal, amit szakmunkában csak nagyon ritkán szoktunk megkapni.

Baross Gábornak a posta mérnöki kar megteremtőjének írásával és fényképével

indul el a könyv, majd Bornemisza Géza m. kir. kereskedelemügyi- és közlekedési miniszter méltatja a m. kir. posta felszázados munkáját s az elmúlt 50 esztendő fejlődését s szeretettel üdvözöli a mérnöki kart.

Tersztyánszky Akos államtitkár, m. kir. posta vezérigazgató közvetlen beosztottja nyitja meg a postamérnöki kar 50 évi munkájának leírását. Majd Kolossváry Endre ny. h. államtitkár, a mérnöki kar igazi apja, aki a postán a mérnöki munkateret megszervezte, néhány sorban fejezi ki elismerését a posta mérnökkar munkájáról.

Véghely Dezső posta műszaki főigazgatónak, a műszaki ügyek jelenlegi vezetőjének bevezetője után, történelmi visszajelentést kapunk az 1887 év eseményeiről. Így többek között magánkézből lévők távbeszélő hálózatok fokozatos megváltásáról, az első postamérnökök tevékenységéről, a Budapest—bécsi első távolsági áramkör építéséről, a budapesti távolsági központ megnyitásáról, az első állami kezelésben épült fiumei és soproni hálózatok építéséről, a posta kísérleti állomás és a központi anyagraktár felállításáról.

Az 1896 év intézetünk helyzetében nagy változásokat hozott. A posta és távirda vezérigazgatóság felállításakor a műszaki osztály vezetésére Kolossváry Endre kapott megbízást, aki itt mutatta meg teljes egészében sokoldalú képességeit, nagyvonalúságát, szervezői készségét. Néki lehet köszönni tulajdonképpen a magyar táviró, távbeszélő és rádió üzem páratlan fejlődését. Nagyszerű adminisztrációs készsége, emberismerete, tapasztalatainak gazdag tárháza, megtermékenyítették a talajt s életet hoztak a rideg, hivatalos szobákba.

A budapesti távbeszélő hálózatnak állami kezelésbe vételével egyidejűleg 1897-ben, felállították a budapesti távbeszélő hálózat igazgatóságát, amely Balla Pál vezetésével megkezdte a budapesti hálózatnak modern és a kor követelményeinek megfelelő átalakítását s fejlesztését.

A budapesti távbeszélő hálózatot átalakító műszaki vezetőség, a posta és távirda műszaki hivatal, a műszaki felügyelőség a fejlődés további nagyobb állomásai.

A világháború a hírszolgálati szervekre példátlan, szinte emberfeletti feladatokat rótt. Ezekben a nehéz időkben a posta mérnökei úttörő munkájukkal megkönnyítették a hadvezetőség fáradságos munkáját s biztosították a polgári forgalom lebonyolítását is.

Ekkor nyílt meg az első rádiótávíró állomás Csepel-szigeten.

Az 1919 évben állították fel a budapesti távíró és távbeszélő igazgatóságot s ezzel egyidejűleg megindult az új korszak, az újjáépítés kora, a postamérnöki tanfolyam berendezése, az automata távbeszélő központok, a távkábelek és a rádióállomások létesítése.

Ebben az időben különösen rohamos fejlődést mutat a távbeszélő, a nagyfrekvenciás vívőáramú berendezések üzembehelyezésével. Ugyanekkor megalakítják a szabványosító bizottságot is.

A távíró racionalizálása és új postaházak építése is megkezdődik.

Részletesen ismerteti a szakmunka a posta mérnökarának szervezetét, mai szolgálati beosztását, felelősségét és a műszaki bevételek nagyságát.

A távíró nagyvonalú fejlődésének, modern gépberendezésének s jövőjének tárgyalása után, a távbeszélő 50 évének ismertetésére kerül a sor. A hatalmas anyag rendszeres feldolgozásban tárja elénk egy félszázad példátlan fejlődését.

A távbeszélő őstörténetére vonatkozó adatok után, „Mérnökök a távbeszélőnél” című fejezet alatt mérnökeink magas színvonalú munkájáról kapunk beszámolót. Majd „A távbeszélő számokban” cím alatt a központok és állomások számának változásáról, a forgalomról, a bevételekről és a kiadásokról kapunk értékes adatokat.

Ezután sorra kerülnek a távbeszélő műszaki alkotásai, a hálózatépítés, a többszörös távbeszélők, a különböző rendszerű távbeszélő központok, előfizetői berendezések, az alközpontok, az áramforrások, a szabványosítás.

Külön szakaszok ismertetik az önműködő központok újításait, a falurendszerű központokat, a kábeleket, a kábelszerelés fejlődését, a hírközlés akusztikát, a nemzetközi kapcsolatokat.

Kimerítő és sokoldalú történeti és technikai anyag tárul elénk a rádió 35 éves fejlődéséről. Emellett tisztázza képet szerezhettünk a magyarországi első rádiókísérletekről, a csepeli rádióállomásról, a rádió üzemi központ fejlődéséről, a másorszóró rádió történetéről, a lakihegyi adóállomásról, a rádió térerősség mérésekről, a rádió propagandáról, a zavarelhárító szolgálatról s az adóállomások átalakításáról.

A posta kísérleti állomás 45 éve élénk tárja azt a nagyszerű, tudományos, de egyben gyakorlati munkát, amelyet ottan végeznek s amellyel a m. kir. posta gazda-

ságos üzemvitelét biztosítják. A szakmunka behatóan tárgyalja az egyes osztályok munkáját. Ismerteti az állomáson folytatott különböző vizsgálatok és kísérletek módszereit és az ez célra szolgáló berendezéseket. Jellemző, hogy a kísérleti állomás mintegy 300 munkaterületen dolgozik s a munkanemek összességét igénybe veszi, hogy feladatának teljes mértékben megfelelhessen. Az állomás személyzetének sokoldalú képzettsége, tudományos és gyakorlati felkészültsége, rendszeres és céltudatos munkája teljes biztosíték arra, hogy technikai berendezéseink mindig a modern kor színvonalán állanak.

A járműtelep 40 éves fejlődése olyan káprázatos eredményekről számol be, amelyet csak bámulattal szemlélhetünk. Szervezete és szociális intézményei minden dicséretet megérdemelnek. Ezek után az anyagkezelésről és az anyagjavításról kapunk alapos tájékoztatást.

„A 25 éves postaépítéset” című rész bemutatja az építő mérnökök munkásságának lendületes fejlődését. Majd beszámolót kapunk a posta műszaki szakoktatásának 50 évéről, a kari létszámról és előmeneteléről, a mérnöki kar életrajzáról.

Az arcképgyűjtemény megörökíti mérnökeink fényképeit, a történeti összefoglalás pedig a m. kir. posta ügyeit intéző miniszterek és vezérigazgatók névsorát. A műszaki szolgálat 50 évének jelentősebb eseményeivel zárul a nagyon tanulságos és értékes szakmunka.

Az emlékmű szerkesztésének felelősségteljes, fárasztó és nagy körültekintést igénylő munkáját Rimóczy Mihály pt. műszaki főigazgató vezette és irányította. Mint társszerkesztők Hajnóczy Vilmos műszaki tanácsos és Magyarai Endre főmérnök buzgólkodtak, Flanek Tibor, Keresztes Ernő, Némethy László, Ránky Béla, Tóth László segédmérnökök, továbbá Balogh Pál, Garai László és Tisza Ferenc mérnökgyakornokok pedig mint segédszerkesztők működtek.

A cikkírók között ott találjuk a mérnök gárda legkiválóbb tollforgató munkásait. A neveknek a felsorolására sajnos, nincsen helyünk, írásaik azonban a nevek helyett is beszélnek. És amikor tudásuk legjavát önzetlenül a köz rendelkezésére bocsátották, példát mutattak arra, hogy áldozatos szívvel miképpen kell a hazát szolgálni.

A hírközlési szervek fejlesztése és tökéletesítése ugyanis olyan általános köz- és nemzetgazdasági érdek, hogy aki ilyen irányban szorgalmasan dolgozik, az nem-

csak az intézetnek, hanem az országnak is szolgálatot tesz.

Az emlékkönyvet sajtó alá Magyar Endre, Garai László, Bálint János, Vásárhelyi István, Ortutay Tiszti Livia, Hanák Márta és Kneifel Marianne rendezték.

A könyv a Stádium sajtóvállalat r. t. nyomdájának ízlését dicséri.

Aki ismeri a mi személyzetünk állandó és erős hivatalos megterhelését, annak nem kell magyarázni, hogy milyen önzetlen áldozatkészségre volt szüksége, hogy ez a nagyszabású munka ilyen ízléses és gondos kiadásban jelenhetett meg. Rimótzty Mihály műszaki főigazgató és munkatársai

örök hála rá kötelezték le személyzetünket, mert ez a könyv hosszú ideig irányítója, vezetője s támogatója lesz nemcsak a kezdőknek, hanem azoknak is, akik már felelősségteljes állásban vannak.

Ilyen sokoldalú, úgyszólván a magyar posta összes technikai berendezését felölelő műszaki szakmunka nálunk eddig még nem jelent meg. Biztató jelenség, hogy a mostani rendkívül nehéz viszonyok között acélos akarattal, együttműködéssel és szaktudással egy újabb nemzedéknek példát lehet mutatni a kötelességtudó, alapos munkára.

Nagy Sándor dr.

A **Postás Szaknaptár** 1939. évi kötetére hirdetett előfizetési felhívás. A Szaknaptár, amely a m. kir. posta tisztviselőinek és alkalmazottainak teljes név- és rangsorával XLIII. évfolyamában jelenik meg Kovács József dr. postaigazgató szerkesztésében, hivatalainknak és a személyzetnek bevált támasza és értékelt segítőtársa szolgálatuk ellátásánál. Benne évről-évre összegyűjti a szerkesztő minden közhasznú, vagy szélesebb érdeklődésre számot tartó adatot, szabályt, utasítást, hogy a keresgéléssel járó időpocsékolástól, bosszúságtól kartársait megkímélje. Ezt a célt szolgálja a jövő évi kötetben megjelenő P. R. T. tárgymutató és az időszaki beadványok jegyzéke is. De megtalálják a Szaknaptár 1939. év kötetében a kartársak a Kivonatós Díjszabályzatokon kívül a kincstári és postamasteri alkalmazottak szolgálati szabályzatát, a nyugdíjszabályzatot a magyar posta állami személyzete Nyugdíjpótló egyesületének, a Postatakaréknak, a Pogének és m. kir. posta betegségbiztosító

intézetének ismertetését és a tagokat megillető jogok és kötelezettségek közlését. Nagyon értékes része ennek az évenként pontosan megjelenő naptárnak a posta hatóságok szervezetét, tisztviselőinek rangsorát, a kincstári hivatalokban szolgálatot teljesítő alkalmazottaknak névsorát, a vezetőtisztviselők arcképét közlő adatrész is. Sokoldalú érdeklődésre tarthat számot a postamesterek és postaügynökök, továbbá a postakiadók névsora, amelyet ebben a formában máshol alkalmazottaink nem tudnak megtalálni. Közli a Szaknaptár az összes postai szaktanfolyamok ismertetését, valamennyi kezdőállás betöltésénél figyelembe veendő szabályokat s azokat a kedvezményeket, amelyet kartársaink igénybevehetnek. A könyv előfizetési ára intézeti belső kartársainknak 4 P 50 f. Igényelni lehet a hivataloknál körözött gyűjtőíveken, avagy a Szaknaptár szerkesztőjénél: Kovács József dr. postaigazgatónál, Budapest 114.

Felelős kiadó: Dr. LŐRINCZY GABOR, m. kir. postatanácsos.

Fővárosi Nyomda Rt., Lovag u. 18. — Felelős v.: Duchon J